

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Emberi Erőforrás Tanácsadó

Pályaismeretbővítés az óvodában LEGO-val

Belső konzulens: Dr. Visztenvelt Andrea

Készítette: Vass Virág

HPXZ6X

Levelező tagozat

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Humántudományi Szakképzési Tanszék

Budapest

2023.

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
2. Szakirodalmi áttekintés	5
2.1 LEGO története és szerepe az oktatásban.....	5
2.2 Pályaorientáció.....	7
2.3 Óvodáskori fejlődés jellemzői	10
2.4 A gyerekcsoportok fejlődési fázisai.....	13
2.5 Az iskolaérettség kritériumai	13
2.6 Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:	15
3. Saját vizsgálat.....	17
3.1 Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek	17
3.2 A vizsgálat körülményei és helyszíne.....	17
3.3 Kutatás módszerek és a minta bemutatása.....	20
3.4 Eredmények	22
4. Következtetések, javaslatok	42
5. Összefoglalás.....	48
Irodalomjegyzék.....	50
Mellékletek.....	53
Függelék.....	75

1. Bevezetés

Ranschburg Jenő ekképpen vélekedik a játék szerepéről:

„Mi a játék szerepe, funkciója a gyermek életében? Úgy fogalmaznám meg a választ: felkészülés a felnőtt szerep maradéktalan ellátására. Ha az ún. szerep- vagy konstrukciós játékokra gondolunk, ez tulajdonképpen nem is lehet kétséges. Amikor a gyerekek papásmamást, doktor bácsist, úrhajóst játszanak, vagy kockából, legóból házat, hidat, hajót építenek, minden bizonnyal a felnőtt tevékenységformákat utánozzák, gyakorolják játékaikban.” Ranschburg Jenő (1998): Szeretet, erkölcs, autonómia, 45pp

Diplomadolgozatom témájához Borsné Horváth Edina 2021-ben kiadott kutatómunkája adta az ötletet, melyben arról értekezik, hogy a köznevelési intézmények között az óvodák mennyire mellőzve vannak a pályaaorientációs folyamatban. Annak ellenére, hogy az óvodai nevelés során milyen sok lehetőség van arra, hogy a gyerekekkel különböző tevékenységek és játékok során megismertessük a szakmák világát. A gyerekek szabad játéka során ilyen például a konstruáló játék, az építő játék, szerepjáték, drámajáték, funkció játék, szabályjáték. Mind-mind alkalmas arra, hogy a gyerekek mélyebben és tudatosabban megismerkedjenek és beleéljék magukat a szakmákba. Egy-egy szerepjátékban el tudják játszani a mindennapi életben látott különböző szakmák képviselőit és a tapasztaltak által leutánozni mindazt, amit megfigyeltek. Mindemellett a kötött foglalkozások is jó lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek újabb és újabb tapasztalatokat gyűjtsenek ebben a témakörben, mely a későbbiekben akár pályaaérdeklődés formájában is megjelenhet náluk.

Pályaaorientációval összefüggő tartalmak rendszeresen megjelennek az óvodai nevelés mindennapjaiban és a tevékenységekben is. A magyar irodalom és népzene lehetőséget biztosít arra, hogy akár egy-egy szakmával egy héten keresztül ismerkedjenek a gyerekek. Különböző projektheteket lehet összeállítani, melyben az adott témával kapcsolatos meséket, verseket, énekeket ismertetünk a gyerekeknek, melyek által a témát is közelebb érezhetik magukhoz. Persze ez függ az óvodapedagógusok kreativitásától, ötletgazdagságától, hogy milyen mértékben és hányféleképpen tudja belevinni a tevékenységekbe az adott témát.

A gyerekek legfőbb tevékenysége a játék, azon belül is az egyik legkiemelkedőbb típusa a szerepjáték. Az óvodáskorú gyerekek közül az iskolaérett gyerekek azok, akik eljutnak odáig, hogy egy igazi tartalmas szerepjátékot tudnak játszani, melyben a felnőttek világát mutatják be nekünk. Fontos, hogy teret adjunk ennek a játéktípusnak, mert a gyerekek ezáltal

ismerkednek a mai mesterségekkel, melyek hozzásegíthetik jövőbeni szakmájukhoz, amit majd örömmel és élvezettel végeznek.

Óvodapedagógusként kutatásom céljához ezért választottam ezt a korosztályt. Céлом az volt, hogy megvizsgáljam van-e arra lehetőség, hogy ebben a korosztályban megkezdjük a pályaaorientációs munkát, a pályaismeretbővítést. Ezen belül egy olyan kutatási kérdést is kitűztem, hogy a LEGO alkalmas-e pályaismeretbővítő eszközként a gyakorlatban. Ehhez egy 3 alkalomból álló foglalkozássorozatot állítottam össze, melyben különböző pályaismeretbővítő gyakorlatokat végeztem a gyerekekkel és melyben a vizsgálathoz az egyik foglalkozás teljes mértékben a LEGO-ra épül. Céлом az volt, hogy megállapítsam, hogy fogékonyak-e a gyerekek már ebben a korban a felnőtt élet és munka világából kiemelt elemek megismerésére, reprezentálására.

A kutatásom eredményeként megfogalmazódott bennem, hogy a pályaaorientációs folyamat végig kell, hogy kísérje az egyént az óvodás korától egészen az aktív munkás éveinek végéig. Tehát egy egész életen át (LLL) tartó folyamatnak kell lennie.

Vizsgálatom két kérdéskörre épül fel. Első feltételezésem arra irányul, hogy az óvodai nevelés folyamatában az óvodapedagógusoknak milyen nagy szerepük van abban, hogy bővítsék és fejlesszék a gyerekek pályaismeretét. Az iskolaérett gyerekek jövőbeni döntéseire is hatással van az, hogy milyen képet kapnak a munka világról óvodáskorban. Második feltételezésemben azt vizsgáltam, hogy a LEGO alkalmazható-e pályaismeretbővítő eszközként.

Ahhoz, hogy ezeket a kérdésköröket megvizsgáljam, ismernem kell a pályaaorientáció közoktatásban betöltött szerepét, valamint magát a pályaaorientáció fogalmát és alapelveit. Mindezek mellett fontos, hogy tisztában legyek a kutatott korosztály általános fejlődési folyamataival, fejlődésük várható jellemzőivel az óvodáskor (iskolaérettség) végén.

Diplomadolgozatom témájának kiválasztásakor fontosnak tartottam, hogy olyan területen kutassak, ahol érdekelt is vagyok. Így óvodapedagógusként szinte adott volt, hogy az óvodás korú gyerekeket kívánom vizsgálni. Mivel a köznevelésben még mindig kevesen foglalkoznak azzal, hogy minél hamarabb ismerkedjenek meg a gyerekek a pályaaorientációval, ezért külön kihívásként éltem meg az egész kutatást, bízva abban, hogy lezárásként egy olyan eredményt mutathatok majd be, mellyel erősítem azon oktatók és pedagógusok munkáját, akik amellettt állnak, hogy már óvodáskorban meg kell ismerkedniük a munka és pálya világával.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1 LEGO története és szerepe az oktatásban

LEGO eredete:

1932-ben Ole Kirk Christiansen asztalosmester megalapította vállalkozását Billund községben. A cég fajátékokat gyártott és két évvel később vette fel a „LEGO” nevet. 1947 után kezdett a ma is ismert műanyagból játékokat készíteni pénzügyi okokból. A játék legfőbb újdonsága az volt, hogy a többnyire négyszögletes építőelemek tetején „bütykök” helyezkedtek el, aljuk pedig lyukas volt. Ezzel az eljárással az egészen kis gyermekek is könnyen össze tudták őket nyomni, épp annyira, hogy ne essenek szét, de könnyen szét lehessen őket szedni. A korai időkben a szállítmányok legtöbbször visszatért, a helyi gyártósorok bezártak; az emberek úgy gondolták, hogy a műanyag játékok sohasem tudják felváltani a fából készültet. 1954-ben az alapító fia, Godtfred Christiansen lett a LEGO cég igazgatóhelyettese. Az ő javaslatára vizsgálták felül az akkor még problémás, gyakran nehezen kapcsolódó rendszert. 1958-ban született meg az igazi LEGO, aminek a minőségével már elégedett lehetett mind a vásárló, mind a gyártó.

Oktatási szerepe:

A LEGO építőkockák mindig is magukban hordozták az oktatási segédeszközként történő felhasználást, számos oktató gondolta úgy, hogy a gyermekek alkotóerejét és problémamegoldó képességét fejlesztő játékokban nagy lehetőség van. Már a korai '60-as években is voltak olyan tanárok, akik különféle módon használtak LEGO kockákat az osztályteremben. Végül 1980-ban a LEGO cég megalapította a LEGO Educational Products Department-et (LEGO Oktatási Termékek), melynek feladata a LEGO játékok oktatási célokra történő felhasználásának elősegítése. Jelenleg a LEGO „DACTA” néven (az elnevezés a görög διδακτικός (didaktikós) szóból ered, mely körülbelül annyit tesz, hogy „a tanításra való alkalmasság”) hozza forgalomba a kifejezetten iskoláknak, óvodáknak szánt készleteit: ezek segítségével a gyerekek megismerhetik a kerék működését, vagy akár a különböző foglalkozásokat.

Azon kívül, hogy a LEGO, mint játékos tevékenység többek között észrevétlenül fejleszti a szem - kéz koordinációt, kreativitást, gondolkodást. A kockákkal való játék során fejlődik a tapintásos érzékelés, a téri tájékozódás, a formaállandóság, a színfelismerés és még

sorolhatnám, mennyi mindent fejleszt, azon kívül előnye, hogy egyedül és a társaikkal is elmélyülten tud a gyermek legozni.

A barátokkal hihetetlenül aprólékos munkálatokkal építenek meg akár egy piacot, amely amíg készül, elmesélik egymásnak az élményeiket, tapasztalataikat, észrevétlenül adják át egymásnak az addig megszerzett tudásukat.

Egyes afrikai országokban már kifejezetten oktatási céllal használják a LEGO-t az iskolában. Egy 2001-es kutatásban azt találták, hogy azok a gyerekek, akik LEGO-val játszottak, később jobban teljesítettek matematikai feladatok megoldásában. A közös Legózás jó csapatépítő is: a gyerekek együttműködése és kommunikációs készsége javul azáltal, ha közösen kell megépíteniük valamit, így pedig erősödnek a baráti kapcsolataik is. A csoportmunka azért is lenne olyan fontos az oktatásban, mert a közösségi lét, az élő interakciók amúgy egyre kevesebb teret kapnak a digitális világban.

Nem csak az oktatásban van már jelen a LEGO hanem egy kutatásban terápiás hatására is felhívták a figyelmet.

LEGO-terápia

A LEGO segíthet azoknak a gyerekeknek is, akiknek nehezebben megy a társas viselkedés. Egy LeGoff és munkatársai által végzett kutatásban autizmus spektrumzavaros gyerekek vettek részt LEGO-terápiában, hogy a szociális és kommunikációs készségeiket fejlesszék a játék közben modellezett társas helyzetekben. A terápia során a gyerekek először a közös játék és építés szabályait sajátították el egyéni terápiában, majd csoportos helyzetben játszottak, olyan gyerekeket is bevonva, akiknek jók a szociális képességeik. A csoportmunka során különböző szerepeket kaptak (például tervező, építő), amit közben váltogattak is, illetve gyakorolták mind a verbális, mind a nonverbális kommunikációt az együttműködésben. Az előkészítés és a csoportos szakasz is 3-6 hónapon át tartott, heti rendszerességgel, és azt mérték, hogy fejlődik-e a gyerekek kezdeményező-készsége és kitartása a szociális interakciókban, valamint csökken-e az autizmus spektrumzavarra jellemző sztereotipikus viselkedések (ismétlődő, rituális mozgások, hangok, például tapsolás, bizonyos szavak vagy mondatok visszatérése). Mindhárom mutatóban jelentős javulást tapasztaltak attól függetlenül, hogy a gyerekek 3 vagy 6 hónapos terápiában vettek részt. Egy későbbi kutatás (Legoff és Sherman) más terápiákkal összevetve is hatékonyabbnak találta a LEGO-t az autizmus spektrumzavaros gyerekek szociális készségeinek fejlesztésében.

2.2 Pályaorientáció

Maga a pályaorientáció nem egy egyszeri esemény, hanem egy folyamat, ami segít összhangba hozni az egyéni készségeket a társadalmi igényekkel és a választott szakmával és emellett egy megfelelő döntést készít elő.

„A pályaorientáció egy olyan folyamat, amely a tanuló egyéni igényeinek figyelembevételével segíti a megfelelő pálya, szakma kiválasztását a lehető legszélesebb információnyújtás révén.”

(Szilágyi, 2007)

„Pályaorientáció alatt a pálya/munka világában való folyamatos tájékozódási igény kialakítása értendő, egy olyan tanulási folyamat, ahol a fiatalok elfogadják, hogy a körülöttük lévő világ gazdasági jellemzői és a választható munkák tartalma változik, és felismerik, hogy sikeres életpályájuk nagy részben azon múlik, hogy önismeretük révén hogyan képesek ezekben a változásokban eligazodni. A pályaorientációnak mint folyamatnak a jelentősége abban van, hogy minden ember megtanulja önmagát figyelemmel kísérni, és felismerni értékeinek, valamint ezen keresztül céljainak átalakulását.” (Puskásné, 2015, A pályaorientáció pszichológiai alapjai, 24.o)

A pályaválasztás már a pályaorientáció egy konkrét folyamata, amikor az egyén az egyéni képességeit, személyiségjegyeit összekapcsolja a választott pálya követelményeivel. Ez a folyamatra való felkészülés hamarabb kezdődik, mint maga a pályaválasztás. Minden folyamat, amit életünk során szerzünk - a különböző foglalkozásokkal kapcsolatban -, hozzájárulhat a későbbi pályaválasztási, pályakorrekciós vagy pályaépítési döntésünkhöz. Így véleményem szerint minél előbb el kell kezdenünk megismertetni a gyerekekkel a különböző szakmákat, pályákat, hogy ismereteik, tudásuk és tapasztalatuk minél tágabb és széleskörűbb legyen.

Szilágyi Klára a pályaválasztási elméleteket 5 csoportra bontja:

1. Egy olyan megközelítés, amely a pályaalkalmasságot veszi figyelembe, amely szerint a pályaválasztás lehetőség arra, hogy az egyén későbbi szakmájáról a személyiségjegyei és szakmai követelmények alapján döntsön.
2. Az egyén személyiségének változására épülő elméletek, amelyeknél a hangsúly a pályaválasztó értékein, motivációján, igényein és érdekein nyugszik.

3. A döntés, mint központi elemet szemlélő elméletek, amelyeknél a kutatás magára a döntésre fókuszál. Fontos területe ennek az elmélet-csoportnak a személyiség egyéni életrajzi feltételei és a társadalmi tényezők a döntés során.
4. A fejlődésre összpontosító elméletek, melyek a döntések horizontális kiterjedésén és az életpálya időbeni tagolásán alapulnak annak a tükrében, hogy a külső környezet és a személyiségjegyek milyen összhangban és kölcsönhatásban vannak egymással.
5. Szociokulturális meghatározottságot vizsgáló elméletek, melyek egyfelől az egyén tevékenység oldalából indulnak ki, másfelől az életpálya különböző állomásait vizsgálja annak a tükrében, hogy a különböző betöltött pozíciók (objektív életpálya) és ezen pozíciók változásának megtapasztalása (szubjektív életpálya) hogyan hatnak egymásra.

Ha a pályaválasztási döntéseink bemutatásához egy életpályát veszünk segítségül, és az életben megélt szakaszokat, akkor Donald E. Super modellje az -1980-ban bemutatott Szivárvány modell -, amin ez a folyamat a legjobban bemutatható. Az életpályán a különböző korszakok mellett Super kilenc életszerepet különböztet meg, melyeket életünk során betöltünk: gyerek, tanuló, szabadidős tevékenység, polgár, dolgozó, házastárs, háztartás fenntartó, szülő, nyugdíjas.

1. Növekedés szakasza, születéstől 14 éves korig. A szeretet, az érzelmi biztonság és a fantázia ideje. Ebben a korban a gyerekekben az önmegfogalmazás fejlődik a legjobban, melynek színtere a családban és az intézményekben zajlik, illetve azokon a személyeken keresztül, akikkel a gyerekek folyamatosan érintkeznek (kutatásom szempontjából az óvodapedagógusokra és az óvodában dolgozóakra gondolok.) Ebben a stádiumban több alfázist is megkülönböztethetünk: fantázia fázisa (4-10 éves kor), melyben a játék a fő forrása a szükségletek kielégítésének: mivel és hogyan játszik a gyermek, milyen szerepeket játszik el a gyermek. Érdeklődés fázisa (11-12 éves kor) a gyermek tetteit és képességeit az intenzív kíváncsiság határozza meg. Képességek fázisa (13-14 éves kor) a gyermek kibontakozó képességei egyre nagyobb teret kapnak az egyén életében, kezd kialakulni benne az a kép, hogy miben érzi jól magát, egyre több információt gyűjt a szakmai és szakképzési követelményekről, pályaelképzelésekről.
2. A felfedezés szakasza, 15 éves kortól 24 éves korig. Ebben a korszakban az önmaga kipróbálása, az önvizsgálat, önismeret kerül előtérbe, mind az iskolában, mind a szabadidőben, részidős elfoglaltságokban. Egyik alfázisa a puhatolódzás (15-17 éves

kor), ebben a szakaszban valóságos szerepeket próbálhat ki különböző különfoglalkozások, szakkörök, tanfolyamok stb. keretein belül. Átállási vagy átmeneti fázis (18-21 éves kor), mely során egyre több döntés és választás elő kerülnek a fiatalok. Az egyén a tanulás felől elkezd a munka világa felé orientálódni. Kipróbálás fázisa alatt (22-24 éves kor) az egyén megtapasztalja, hogy van-e elég teherbírása a választott szakma iránt, fel tudja mérni, hogy a választott szociális szerep illik e hozzá.

3. A megállapodás szakasza, 25 éves kortól 44 éves korig. Az első alfázisa, a kísérleti szakasz (25-30 éves kor), melyben az egyén keresi és kipróbálja a számára alkalmas munkahelyet és munkamódot, ami leginkább megfelelő számára. Második fázisa a stabilizáció (31-44 éves kor), amikor elkezd kiforrni a szakmai életpálya, megállapodik a biztos munkahelyen és nagymértékű kreatív munkát végez.
4. A fenntartás szakasza, 45 éves kortól 64 éves korig. Ebben a korban jellemző, hogy karrierje csúcsát eléri az egyén. Általában célja, hogy mind a munkahelyén, mind a magánéletben a biztonságot megteremtse.
5. A hanyatlás szakasza 65 éves kortól kezdődik. Első fázisa a lelassulás kora (65-70 éves kor), amikor az aktivitás elkezd csökkenni, általában a nyugdíjba vonulás időszaka. Második fázisa a visszavonulás kora (71 éves kortól). A szakmai életből való teljes visszavonulás időszaka.

Azt, hogy ezek a különböző életszakaszok és szerepek hogyan valósulnak meg külső és belső tényezők egyaránt meghatározzák. A külső tényezők közé a szocioökonómiai környezetünk, a belső tényezők közé pedig az attitűdök, a képességek, az érdeklődések stb. tartoznak. Mivel életkorunk nem egy állandó állapot, hanem egy folyamatosan változó jelenség ezáltal az egyes szerepek jelentősége is változik. Elégedettségünk nagyban függ attól, hogy a kilenc szerepből mennyit kell egyszerre betölteni és az milyen módon és szinten sikerül betölteni.

2.3 Óvodáskori fejlődés jellemzői

Az óvodáskori fejlődés más – más jellemzői kaptak hangsúlyt a különböző fejlődéstudományokban. Freud elméletében ez a fallikus szakasz, amelyben a gyermek az ödipális konfliktust éli át. Freud szerint az emberi elme különböző fázisokban fejlődik, amelyeket mindannyiunknak át kell élnünk, gyermekkorunktól kezdve felnőtt életünkig. Az öt fázis a következő: orális, anális, fallikus, látens és genitális.

Kutatásomban az óvodás korosztályra a fallikus szakasz a legjellemzőbb, hiszen ez a szakasz 3-6 éves korig tart.

A Freud által leírt harmadik szakasz a nemi szervekre összpontosít, ez az a pillanat, amikor az ember felfedezi a férfiak és a nők közötti anatómiai különbségeket. Itt következik be a legnagyobb fejlődési pszichológiai konfliktus: a férfiaknál az Oidipus, a nőknél az Electra komplex. Az ebben a szakaszban bekövetkezett változások szorosan összefüggenek az emberek szexualitásával és nemi szerepeikkel. A fallikus szakasz három és hatéves korig tart. (Pszichológia pedagógusoknak, 2004)

Erikson pszichoszociális fejlődés harmadik szakasza az óvodáskorban zajlik. A pszichoszociális fejlődési elméletének ezen a pontján a gyermekek a játék és más társas interakciók irányításával kezdik érvényesíteni hatalmukat a világ felett. Eredményként azok a gyerekek, akik ebben a szakaszban sikeresek, úgy érzik, hogy képesek és képesek vezetni másokat. Akiknek nem sikerül elsajátítaniuk ezeket a készségeket, azokban büntudat, önbizalomhiány és a kezdeményezőkészség hiánya marad. (Erik Erikson, Pszichoszociális elméletek)

A gyerekek tanulási folyamatát és értelmi fejlődését legkiterjedőbben és legalaposabban Jean Piaget pszichológus írta le. Piaget négy fő szakaszra osztotta a gyermekek értelmi fejlődését, szenzomotoros szakasz, műveletek előtti szakasz, konkrét műveleti szakasz és formális műveleti szakasz. Ezek közül a gyermek műveletek előtti gondolkodási jellemzőire helyezte a hangsúlyt az óvodáskorú gyerekeknél (Jean Piaget, Szociológiai tanulmányok, 2005)

Az óvodába lépéskor a gyerekek úgy viszonyulnak a pedagógusokhoz, mint ahogy a családi szocializáció során közte és a szülők között létrejött. (Buda, 2005). Az óvoda és a z óvónők feladata átmenetet képezni a család és az iskola között. Az óvodában a gyerekek még a személyhez kötődnek, nem pedig ahhoz, hogy tanítói szerepet töltsön be a pedagógus. Az

óvodapedagógus egyik fő szerepe az anyai szerepkör, érzelmi biztonságot nyújt a gyerekek számára, gondoskodik, segít, ha baj van. Másodlagos szerepe a tanítói szerep, de nem úgy, mint az iskolában. Elősegíti a tanuláshoz, fizikai és mentális fejlődéshez szükséges teret, megteremti azokat a feltételeket, biztonságos légkört, melyben a gyermek kíváncsisága, felfedezési vágya teljesülhet.

Csoportjellemzők óvodáskorban

Három éves kor után megkezdődik a gyerekek intézményes, közösségi nevelése. A közösségbe kerüléssel a gyermek olyan új, a fejlődéshez szükséges élményekhez jut, amelyek a családi közegben nem tapasztal meg. A gyerekek a csoportba kerülve újszerű módon viszonyulnak a kortársakhoz, mivel a kortársakkal való viselkedéshez még nincsenek kialakult viselkedéssémáik. Az interperszonális kapcsolatok mellett a csoportkapcsolat is lényeges szerepet játszik a gyermekek óvodai életében. Az óvodai nevelés kortárs csoportokban zajlik, a kezdeményezésre képes gyerekek számára vonzó inger a másik gyermek társasága, ez alól csak azok a kivételek, akik túl szorosan kötődnek az anyához, még nem tudtak annyira leválni, hogy értékeljék a kortárskapcsolatot. A másik gyerek utánzási modell és fontos önbemérési támpont az óvodás számára (Buda, 2005).

Vekerdy kihangsúlyozza, hogy a gyermekek későbbi sikeres életpályájukhoz arra van szükség, hogy az egyén teljes értékű kisgyerekkort éljen meg. Ha ezt az óvodáskorú gyermekekre kihangsúlyozva nézzük meg, akkor az érzelmi biztonságot, szabad játékot, sok mozgást jelenti. Az óvodának biztosítania kell az érzelmi biztonságot a szülők távollétében, az érzelmek korlátlan áramlását a pedagógus és a gyermek között, ezáltal a gyermek megtanul adni és kapni. A mese és a játék egy érzelmekben gazdag belső képet hoz létre, amelyek segítik a gyermeket a tagolatlan élményeinek, benyomásainak feldolgozásában. Ebben a korban leginkább az utánzás és az azonosulás a jellemző, ezért nagyon fontos a jó minta, az utánozható felnőtt. Az óvodás életkori sajátosságai közé tartozik, hogy nyitott a világra és kíváncsi. A fejlődését az is elősegíti, ha az érdeklődését fenntartjuk.

A gyermekcsoportnak két fontos sajátossága van:

- Normaszabó: Szabályt ad a gyerekeknek, az óvodás elfogadja, amit a többiek tesznek, utánozza őket. Az óvodáscsoportok normái, szabályai kívülről, irányított módon kerülnek be, ebben az óvodapedagógusnak van fő szerepe, ő emel ki viselkedésformákat, amelyeket normákká szeretne tenni. Óvodáskorban még nem

jellemző a csoport ellenszegülése a pedagógus szándékának, nagycsoportban is csak feszültségoldó szabálysértések a jellemzők.

- Önbemérés: Kiscsoportosok esetében a megfelelő viselkedés még nem a közös norma hatásának köszönhető, hanem a gyermek a többiek viselkedésén méri le, abból következteti ki, hogy milyen viselkedést várnak el tőle. Később a társak már viszonyítási pontok a társas összehasonlításban. (Buda 2005)

Óvodáscsoportok dinamikája:

A középső- és nagycsoportban a csoportviszonyok differenciálódnak, megjelennek a különböző szerepek és rangok, de a csoportrendszer még egyszerűbb, mint az iskoláscsoportokban. Először a vezető szerepe alakul ki, a vezető szerepű gyerekek már rá tudják kényszeríteni akaratukat a többiekre - bizonyos mértékig. Összefogással a gyerekek ellensúlyozni tudják a normáiktól eltérő vezetői törekvéseket. Minden csoportban van néhány negatív csoportfigura, illetve marginális tagok. A gyerekcsoportok dinamikájára az alacsony érzelmi hőfok jellemző, egyrészt az instabil interperszonális kapcsolatok miatt, másrészt a gyerekek érzelmileg még a szülőknél vannak lekötve (Buda, 2005).

2.4 A gyerekcsoportok fejlődési fázisai

3 és 6 éves kor között a csoportosulásnak jól elkülöníthető fázisai vannak: együttlét, együttmozgás, tárgy körüli összeverődés, összedolgozás, tagolódás

Elsőként az együttlét alakul ki a gyerekekben, ez a legalacsonyabb szintje a csoportosulásnak. A gyerekek játékként értelmezik azt, hogy egy helyen vannak. Ez egyfajta passzív forma, mely alatt párhuzamos együttlét alakul ki. Ezt követi az együttmozgás fázisa, a csoportban az utánzás és egymás követése révén a gyerekek ugyanúgy mozognak, hasonló mozdulatokat tesznek, de továbbra is passzív forma. A harmadik szakasz a tárgy körüli összeverődés, érdekes vagy vonzó tárgy körül alakul ki csoport, de ez ritkán tartós. Új csoportosulási forma alakul ki, mert a tárgy központot teremt. Még nincs igazi aktivitás, mert a gyerekek leginkább csak szemlélődnek. A negyedik szakaszban az összedolgozás alakul ki, ebben a csoportosulási formában a gyerekek már aktívak, interakcióban vannak egymással. És végül a tagolódás, ahol összedolgozásban már könnyen kialakulnak a szerepek a munkamegosztás vagy a vezető kiemelkedése révén. (Mére, V. Binet)

2.5 Az iskolaérettség kritériumai

6-7 éves kor körül robbanásszerű minőségi változás tapasztalható. Hosszú érési folyamat után hirtelen jelentkeznek a változások:

1. Testi változások: Az új korszakot a testi változások vezetik be. Ezt első alakváltozásnak nevezzük, de a fogváltás megindulását is a testi változások közé szokták sorolni. Az iskolaérett gyerekek között több van azok közül, akik átestek az első alakváltozáson, de a testi jegyek önmagukban nem mértékadóak az iskolaérettség megállapításához.
2. Érzelmi, indulati változások: Az iskoláskor küszöbén a gyerek a látencia időszakában van, amikor az ösztön- és indulati élet lenyugvása energiafelszabadulást eredményez. A gyerek érdeklődése új területek felé fordul, öröme helyét a valóságelv veszi át a cselekvéseknél, a gondolkodás vágyteljesítő jellege is kevésbé jellemző.
3. Nagyobb fokú az alkalmazkodás: Az energiafelszabadulás következtében megerősödik a valóságfunkció, illetve a családtagokhoz fűződő viszony megváltozik.

Az iskolaérettség feltételei:

- Testi/biológiai/mozgásbeli feltételek: Kb. 120 – 130 cm magasság, 20 – 22 kg testsúly az átlagos, de az a fontos, hogy elég jó egészségi, fizikai állapotban van-e ahhoz, hogy elviselje az iskola terheit. Az érettség jele az első alakváltozás, a fogváltás megindulása, de az iskolához szükséges a dominancia, jobb - és balkezesség kialakulása. Fontos, hogy a nagymozgások koordináltak legyenek, összerendezetlenségük az idegrendszer éretlenségét jelezhetik, ami a későbbi tanulási zavart jelezheti előre. Idegrendszeri zavarra utalhat az egyensúlyérzék bizonytalansága is. Az írástanuláshoz fontos a finommozgás megfelelő szintű fejlettsége, a vállak, csukló, ujjak mozgékonyága és a végtagok egymástól független mozgatása (ha a többi végtagja is követi az írást, hamar elfárad).
- Szükséges képességek: A térérzékelés, a térben való tájékozódás, térirányok ismerete lényeges az olvasáshoz és íráshoz. Szintén az olvasás- és írástanulás alapját képezi az alak, forma, nagyság felismerése. A figura – háttér megkülönböztetés szükséges ahhoz, hogy a gyerek kiszűrje a lényeges információt, de lényeges az azonosságok és különbségek felismerése is. Fontos, hogy a hallott szavakat fel tudja bontani hangokra, érzékelje a hang hosszúságát. Megfelelő fogalmi és problémamegoldó gondolkodás, az emlékezet és figyelem szintén nélkülözhetetlen a tanuláshoz. A tanulás eredményességének a jó beszédképesség is feltétele.
- Pszichológiai feltételek: Fontos feltétel, hogy a gyerek képes-e a szabálykövető viselkedésre, kialakult-e már a szabálytudata. Az is fontos, hogy tudjon alkalmazkodni, és hogy közösségben oktatható legyen. Alakuljon ki a teljesítmény igénye, legyen jó kudarc és monotóniatűrő képessége. (Hajdu 2008)

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve –meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

2.6 Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. (ONOAP, 2013)

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. (ONOAP, 2013)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. (ONOAP, 2013)

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét, elemi

ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak. (ONOAP, 2013)

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben. (ONOAP, 2013)

3. Saját vizsgálat

3.1 Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek

Diplomamunkám témaválasztásakor fontosnak tartottam, hogy olyan területet válasszak, ami közel áll hozzám, így óvodapedagógusként az óvodás korosztályra esett a választás. Mindig szem előtt tartom, hogy a jövő generációjában olyan alapokat ültessenek el, ami a későbbiekben mindenki számára jövedelmező lehet. Fontos, hogy a gyerekek pályaaorientációs ismereteit, fejlesszük és bővítsük, mert általuk fejlődnek a gyerekek egyéni képességeik, érdeklődési köreik, személyiségük, melyek hatással lesznek felnőttkori szakmaválasztásukra.

A kutatásom egyik célja, hogy megvizsgáljam, hazai viszonylatban az óvodai nevelésben megjelenik-e a gyerekek pályaismeretének fejlesztése, bővítése, hiszen ebben a korban is motiválhatóak jövőbeni szakmájuk iránt, mert már kimutatott, hogy a pályaismeret fejlesztésének ebben a korban is vannak relevanciái. A vizsgálatot országos szinten szeretném folytatni, hogy minél szélesebb körben szerezhessenek releváns információt az adott témaköréről. A másik célom, hogy megvizsgáljam, az iskolaérett gyerekek pályaismeretéhez a LEGO alkalmazható -e, mint pályaismeret fejlesztést támogató eszköz.

Ezek vizsgálatával kapcsolatban két feltételezést fogalmaztam meg, melyek a következők:

H1: Fontos a gyerekek pályaismeretének fejlesztése, bővítése, mert már 6-7 éves korban is hatással van a gyerekek jövőben döntéseire az, hogy milyen képet kapnak a munka világról óvodáskorban.

H2: Az iskolaérett gyerekek pályaismerete bővíthető a LEGO-val, mely a folyamatban eszközként jelenik meg.

3.2 A vizsgálat körülményei és helyszíne

A vizsgálatot a kistarcsai Szent Anna Katolikus Óvodában végeztem. Az intézményt 2020-ban adta át a Váci Egyházmegye fenntartója az Egyházi Katolikus Iskolák Főhatósága. Az intézmény kiemelt feladatként a hit alapjainak megteremtését tekintik, fő céljuk a keresztény szellemiség, katolikus lelkiesség közvetítése, valamint Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel program alapján működnek.

Programjuk alapelvei, értékrendjei: „Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető. Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy: „Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.” Minden gyermek ismerje és tudja a testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül. Ez a program magában foglalja a hazai óvodai elmélet és gyakorlat legértékesebb eredményeit, tapasztalatait, különösképpen a művészeti nevelés tekintetében Kodály Zoltán¹ és Forrai Katalin máig is érvényes munkásságának értékeit. Mindketten vallották, hogy gyermekeink a magyar zenei anyanyelvükön nőjenek fel, és „csak tiszta forrásból” táplálkozzanak. A népművészet formanyelvén fogant verset, mesét, énekes játékot, vizuális és tárgyi környezetet kiemelő program tevékenységi kereteként építi be a népi hagyományörzés jeles napjait, az óvoda speciális művészeti jeles napjait, ünnepeit és rendezvényeit, hogy az óvodapedagógusok az évszakokhoz, jeles napokhoz integrálva tervezzék meg az óvodai nevelés tartalmait. Az óvodapedagógusok a teremtetett természeti és a tárgyi környezet megismertetését úgy irányítják, hogy a gyermekek a közvetlen környezetükben megismerjék településeik értékeit, hogy igazi kis lokálpatriótává válhassanak. E lehetőségeket gazdagítjuk még erdei óvodai programokkal, településünkért végzett tevékenységekkel, környezetünk védelmét szolgáló cselekvésekkel. Ismeretes, hogy az óvodás korosztályra jellemző a „mozgáséhség”. Ezért a program a mindennapi szabad és szervezett mozgásba beiktat mindennapi kocogást, futást, zenés, mozgásos percek, énekes-táncos lehetőségeket, hogy a gyermekek egészséges életmódja biztosítva legyen, és megfelelően fejlődjön a keringési, mozgató- és légzési rendszere, valamint a csont- és az izomrendszer teherbíró képessége. Ugyanakkor az óvodapedagógust a program arra készíti, hogy a legújabb pedagógiai és művészeti módszereket egyeztesse a program teljes koncepciójával, hogy az egész napi óvodai életet még differenciáltabban, az egyéni szükségleteket, adottságokat, képességeket figyelembe véve alakítsa ki és szervezze meg. Ezt a programot azoknak az óvodapedagógusoknak ajánljuk, akik pedagógiai munkájuk során az óvodásokat okos szeretetben, érzelmi gazdagságban, humorral teli szabad légkörben, sok szép művészeti élményt biztosítva képesek alkotó módon tevékenykedtetni, és gyakran eljuttatják a gyermekeket az „AH” élményig, amit maguk is élveznek.

¹ Kodály Zoltán (1941-1957): Zene az óvodában. Visszatekintés I. Zeneműkiadó Vállalat, Budapest. 92-116. p.

Összességében kimondhatjuk, hogy e program olyan, művészetek iránt érdeklődő szakembereket kíván, akik legalább egy művészeti ágban képesek magas szinten, kellő kreativitással és beleélő képességgel közvetíteni az esztétikai értékeket. Ez a program befogad mindent, ami „csak tiszta forrásból” fakad, hogy a gyermekek a vallásos nevelésben, nemzetünk népi hagyományaiban, a művészeti területek sokszínű, értékes hatásával, a művészetek komplexitásában, integrálásában éljék át a vissza nem térő óvodás éveiket.” (Szent Anna Katolikus Óvoda módosított Pedagógiai Programja: 9-10. oldal)

Az intézményben négy csoport működik, a csoportszobák jól felszereltek, tágasak. Programjukhoz kapcsolódó speciális módszereik, hogy minden csoportban két domináns színnel dekorálnak és a letisztult díszítést részesítik előnyben. Művészeti terek és kuckók vannak kialakítva a csoportszobán belül, esztétikus mesesarkok, rajzos és zenei terek. Élősarokban/projektsaroknál a környezet védelmére nevelés és a séták alkalmával gyűjtött „kincseket” helyezik el, környezeti projektekhez kialakított tér. Többcsatornás megerősítéshez pedig piktogramokat, hívóképeket és folyamatábrákat használnak. Az udvaron minden csoport udvarrészén található magaságyás, ahol zöldségeket termesztnek, amit a gyerekek és pedagógusok közösen gondoznak. Az udvaron madáretető is található, melyet télen a gyerekek szívesen újratöltik, gondoskodva ezáltal az itt telelő madarokról.

Az intézményben homogén csoportok találhatóak, így jelenleg két nagycsoport, egy középsős és egy kiscsoport működik.

3.3 Kutatás módszerek és a minta bemutatása

Strukturált csoportfoglalkozás – óvodás iskolaérett korcsoport

A csoportos foglalkozás egy tematikusan felépített foglalkozás sorozatból áll. A csoportban végzett munka, tevékenység elsősorban egy biztonságot nyújtó közeg. A csoportban résztvevők az összetartozás érzését élik meg és ebből következi a csoportos munka szociális értéke is. Kiscsoporttal folytatott célorientált tevékenység a csoport egyes tagjaira és a csoport egészére irányul, amely előre meghatározott célfeladatok végrehajtása érdekében történik. A foglalkozás során mindig információt adnak, és az információ elsajátításában lehetőség nyílik arra, hogy a csoporttagok egymástól tanuljanak, egymástól szerezzenek információt, valamint az új információkat önmagukra is vonatkoztathassák, illetve alkalmanként valamilyen módon a gyakorlatban ki is próbálhassák. Résztvevői többé-kevésbé állandóak, és a folyamat idejében együtt maradnak. A csoportos foglalkozás vezető feladata az, hogy a foglalkozások teljes időintervallumát végig gondolva tematikusan előkészítse azt. Minden egyes foglalkozásnak meghatározott forgatókönyve van, a forgatókönyvet a csoportvezető a csoport igényének megfelelően megváltoztathatja, viszont minden csoportos foglalkozásra készülnie kell feladatokkal, és a feladatok gyakorlati lebonyolításához az eszközöket a csoportfoglalkozásra készen kell bevennie.

Szilágyi és munkatársai (1993) kutatásai során kialakítottak a munka-pályatanácsadásban jól alkalmazható szabályozott csoportfoglalkozási formát a strukturált csoportfoglalkozást. Ez, a csoportos tanácsadás új, korszerű szemléletű változata alkalmas a pályaválasztási tanácsadás iskolában történő lebonyolítására és a felnőttekkel vagy munkanélküliekkel való foglalkozásra egyaránt. A szabályozott csoportfoglalkozási forma jól alkalmazható a munka- és pályatanácsadásban, illetve a pályaaorientációban is.

A második hipotézisem vizsgálatához a strukturált csoportfoglalkozás módszerét választottam. A kutatást a célcsoport környezetében valósítottam meg olyan óvodáskorú gyerekekkel, akik már iskolaérettek – számszerűen 13-an - hiszen ők az a korosztály, akiknél a korábbi óvodáskorúakat vizsgáló kutatások szerint már elkezdhető a pályaismeretbővítés. A strukturált csoportfoglalkozásokon a legtöbb esetben információ átadás és elsajátítás zajlik, akár a csoporttagok között is, illetve lehetőség nyílik az új információk gyakorlati kipróbálására is. Maga a csoportfoglalkozást a következőképpen épül fel:

1. Hangulatteremtés: „mint módszer azt jelenti, hogy elválasztjuk a hagyományos ismeretátadástól ezt a foglalkozási formát. Például játékkal, zenével, fejtörővel kezdjük a foglalkozásokat.
2. Célkitűzés: „mint módszer azt jelenti, hogy tudatosodjon a résztvevőkben, hogy ma mit kell tenniük önmagukért. Ezt közlés formájában célszerű legtöbbször megoldani.
3. Ismeretfeldolgozás: „mint módszer azt jelenti, hogy meghatározott tartalmú strukturált gyakorlatok segítségével dolgozza fel a csoport a témát”.
4. Személyes Hozam: „mint módszer azt jelenti, hogy egyéni megnyilatkozásokat hívunk, kérdésre válaszokat gyűjtünk, amiben a résztvevők megfogalmazzák, mit kaptak, mit nyertek a foglalkozás révén. (Az egyéni igények, érdekek megfogalmaztatása igen fontossá válik a további közös munka szempontjából.)”.
5. A következő foglalkozás előkészítése: „mint módszer azt jelenti, hogy az ismeretfeldolgozás szakaszban sokszor építünk a résztvevők önálló munkájára, amit két foglalkozás között kell elkészíteniük, például interjúkészítés vagy folyóiratcikkek olvasása, vagy önéletrajzírás stb. Ezeket a feladatokat mindig előre kell kiadni és megbeszélni, mert ha az egyéni munkák nem készülnek el, ebben a foglalkozási formában nem helyettesíthetőek tanári tevékenységgel, mert a foglalkozások önellenőrzésre és aktivitásra kell, hogy épüljenek (Szilágyi, 2007. 258.old).

3.4 Eredmények

Foglalkozások

1. Foglalkozás

Az első foglalkozás alkalmával nem a legoval, mint pályaismeretbővítő eszközzel kezdtem, hanem egy ismerkedéssel, ami a pályaaorientáció világával, témakörével kapcsolatos volt. Igyekeztem nem egy foglalkozásba belesűríteni mindent, így egy projekthéttel készültem, amiben egész héten a foglalkozásokkal szakmákkal foglalkoztunk és ebbe építettem bele a strukturált csoportfoglalkozásokat is.

A gyerekek mindig nagy lelkesedéssel és kíváncsisággal várják hétről hétre, hogy mi lesz a következő téma, amivel foglalkozni fogunk. Közös leültünk a szőnyegre egy nagy körben úgy, hogy a szükséges eszközöket már mind előkészítettem. Azért is volt fontos, hogy körben üljünk, hogy mindenki jól láthassa a társait, hogy jobban oda tudjanak figyelni egymásra, egymás mondataira, ezáltal is bővítve tudásukat.

Elsőnek a hangulatteremtéssel kezdtem, melyben a bemutatkozás rövid volt, mert a gyerekek már ismertek és nekem is inkább a nevek átisméltésére volt jó. Hogy a kellő motiváció meglegyen a foglalkozáshoz egy találókérdést vittem nekik, ami nagy kedvenc náluk. (Én viszem a híreket, újságot és levelet) Mielőtt felolvastam volna a kérdést megkértem őket, hogy a választ ne bekiabálják, hanem kézfeltétellel jelezzék, ha van ötletük mire gondoltam. Az első kérdésre heten tudták a választ. Volt olyan, aki nem is nagyon gondolkozott, hanem egyből tudta a választ, de őt türelemre kértem, hogy a többieknek is legyen elegendő idejük. A találókérdés kellő motiváció volt ahhoz, hogy még egyet kérjenek, szerencsére többel készültem, így még egyre jutott idő. Ez már kicsit nehezebb volt itt négyen találták el a helyes választ ketten pedig rossz választ adtak. (Neki a számokkal jól kell bánni, néha sokat kell rá várni. Megfogja amit megveszel, mielőtt mindent elteszel. Ki ő?)

Miután végeztünk a találókérdésekkel elmondtam nekik, hogy a héten különböző mesterségekkel és foglalkozásokkal fognak megismerkedni. Ezt követően különböző színes képeket helyeztem el a szőnyegen, melyeken különböző mesterségeket láthattak. Megkértem mindenkit, hogy válasszon egyet, majd mindenki elmondta, hogy szerinte mit húzott, aki ügyesebb volt, az azzal is megpróbálkozott, hogy milyen

eszközök, szerszámok, ruházat stb. szükséges ehhez a munkához. Ennél a feladatnál jól tudtam mérni azt, hogy mennyire vannak tisztában a munka világával, felismerik-e a különböző szakmákat. 20 szakmát vittem be, amik között volt hasonló is. A 13 gyerekből 9-nek sikerült elmondania azt, hogy az ő képén szereplő egyén mivel foglalkozik. Első körben önállóan lehetett felsorolni a foglalkozáshoz tartozó különböző eszközöket, felszereléseket. Ennél a feladatnál voltak olyan megoldások is, amik a következő feladatban szereplő eszközök között nem szerepeltek, ezeket külön örömmel fogadtam.

Miután páran önállóan, saját tudásuk szerint felsoroltak eszközöket, a következő feladathoz párokba rendeztem őket, illetve egy csoportnál hárman voltak együtt, itt úgy választottam, hogy egy kevésbé gyors gyermek raktam két viszonylag gyorsabb tempójú gyermek közé. Ebben a feladatban az volt a dolguk, hogy a kiválasztott szakma mellé gyűjtsenek közösen 4-4 eszközt, ami az adott képhez illik. Ezt szintén összekeverve a szőnyegen helyeztem el. Ebben a feladatban voltak olyanok, akik megakadtak és nem találták a számukra megfelelő eszközöket, vagy rossz eszközt választottak. Mindkét esetben először a többiek segítségét kértem, hogy közösen javítsuk ki, vagy adjunk tanácsot abban, hogy mi lehet a jó megoldás. Egy esetben kellett nekem segítenem, amikor nem jöttek rá a helyes megoldásra. Olyan is előfordult, hogy megtalálták a helyes megfejtést, viszont megnevezni nem tudták, így amikor mindenki végzett a feladattal, külön végigbeszéltük minden egyes eszköz nevét.

Az ismeretfeldolgozás harmadik szakaszában egy mesével készültem nekik, amiben különböző mesterséggel találkozhatnak. Arra kértem őket, hogy a mesélés közben számolják össze hány különböző foglalkozás hangzik el. Majd miután végeztünk a számukra ismeretlen és régi mesterségről kérdezhettek.

A személyes hozam szakaszában arra kértem a gyerekeket, hogy gondoljanak arra hány különböző mesterségről hallottak ma, melyek azok, amelyek ismerősek voltak számukra és melyek azok, amiket ma ismertek meg a foglalkozás során. Volt olyan, aki hetet is fel tudott sorolni, de a legtöbbet ötöt vagy hatot és akadt olyan is, aki csak hármat. Itt felhívnom a figyelmet, hogy új ismereteik még nem rögzültek, sokan előző tudásukra támaszkodtak.

A következő foglalkozás előkészítése szakaszban elmondtam nekik, hogy holnap is sok játék fog érkezni, amiben ugyanúgy ezekkel a szakmákkal fogunk foglalkozni. Mielőtt visszatértek volna szabad játéktevékenységükhöz, az érdeklődőknek felkínáltam egy társasjátékot, a szőnyegen játszott puzzle játék egy variációjával kapcsolatosan.

Ennek a foglalkozásnak az alkalmával 30 perccel számoltam, ami egy kicsivel több, mint ami ebben az életkorban elvárható figyelemtartási és koncentráció képességnek felel meg. Végül 45 perc volt az az idő, amit a gyerekek szívesen és aktívan töltöttek ki.

1.ábra Strukturált csoportfoglalkozás: Bemeneti-mérés (Forrás: Saját forrás)

2.ábra Strukturált csoportfoglalkozás: Bemeneti-mérés (Forrás: Saját forrás)

2. Foglalkozás

Ezen a foglalkozáson főleg a gyerekek tudásának elmélyítése és bővítése volt a célom, így a LEGO-t majd csak a következő foglalkozás alkalmával használtam.

Mielőtt elkezdtem volna a foglalkozást különböző bábokat helyeztem el a szőnyegnél, melyek a szakmákkal kapcsolatosak voltak. A gyerekek már ismerték ezeket, mert a délelőtti folyamán mindenki elkészíthette a saját figuráját is, amit a későbbiekben majd hazavihettek.

A hangulatteremtés szakaszban arra kértem őket, hogy mindenki hozza ide az általa készített munkát. Nagy öröömre szolgált, hogy hárman nem csak egy kész munkát hoztak ide, hanem többet is, egy kisfiú hármat készített, ketten pedig kettőt. Miután mindenki megtalálta a helyét a szőnyegen, mindenki bemutatta a saját munkáját és elmondta, hogy miért azt a bábót választotta, amit utána meg is alkotott.

A célkitűzés szakaszában a gyerekek tudásának bővítése és mélyítése fogalmazódott meg.

Az ismeretfeldolgozás elején arra kértem a gyerekeket, hogy mindenki tegye a helyére a munkáját, majd üljön vissza a szőnyegre. Az első feladatban egy „Kakukktojás” játékot játszottunk, amiben mindenki egyénileg dolgozott. Az előző foglalkozás során megismert képeket hoztam el nekik ismét. Mindenki kapott egy-egy foglalkozást és hozzá három eszközt. A feladatuk az volt, hogy mondják el melyik kakukktojás és miért. Aki nagyon gyors volt, annak plusz feladatként adtam, hogy próbálja meg elmondani, hogy melyik két eszköz hiányozhat még a képről. Ezt követően miután mindenkit végighallgattunk egy újabb kört játszottunk, amin más-más kakukktojásokat alkottunk.

Az ismeretfeldolgozás második felében kiválasztottam négy bábót, annak megfelelően, hogy a csoportban lévő játékok közül majd a gyerekek össze tudják gyűjteni a megfelelő eszközöket. A feladat elvégzése előtt fontosnak tartottam, hogy a szabályokat beszéljük át és külön kérésként elmondtam azt is, hogy nagyon fontos, hogy csapatban dolgozzunk együtt, nem pedig egyénileg, így mindenki próbáljon érvényesülni a csapatában. A kiválasztott bábok a szerelő, a boltos, a

szakács és az orvos voltak. Minden csoport kapott egy bábót és a csoportban lévő játékok közül kellett összegyűjteniük meglévő tudásuk szerint azokat az eszközöket, ruhadarabokat, amik a szakmához illenek. Ez a feladat nagyon jó hangulatban telt a gyerekek nagyon élvezték a feladatot és nagyon kreatívnak bizonyultak. Miután minden csoport összegyűjtötte az eszközöket a szőnyegen külön bemutatót is tartottunk belőle, ahol igyekeztek a gyerekek elmondani, hogy melyik eszközt mire is kell használni.

Az ismeretfeldolgozás szakaszának zárásaként a már ismert mesét vittem nekik. Kiválasztottam hét gyereket, akiknek az volt a feladatuk, hogy amikor a mesében az ő mesterségük hangzik el, akkor emeljék fel a bábukat. Azoknak a gyerekeknek, akik nem kaptak szerepet, az volt a feladatuk, hogy számolják meg egy-egy szakma hány alkalommal fordul elő a mesében, itt külön kiosztottam, hogy ki melyiket számolja. Sajnos volt olyan, aki nagyon elbizonytalanodott a feladatban és nem tudta megmondani a megfelelő számot és akadt olyan is, aki nem figyelt és nem tette fel a megfelelő helyen a bábót.

A személyes hozam szakaszában arra kértem őket, meséljék el melyik feladat volt az, amelyik a legjobban tetszett nekik. Itt a legtöbben a bábokhoz való eszközkeresést sorolták.

A következő foglalkozás előkészítéseként megemlítettem nekik, hogy amikor legközelebb találkozunk legóval fogunk játszani. Ez nagy érdeklődést váltott ki belőlük.

A foglalkozás tervezett ideje 35-40 perc volt, de annyira belemerültek a bábokhoz való eszközkeresésbe és bemutatásukba, hogy kicsivel több, mint 1 óra volt a foglalkozás. A gyerekek nagyon aktívan és lelkesen vettek részt a foglalkozásban, szívesen próbálták ki mindent.

3.ábra: Strukturált csoportfoglalkozás Produktum (Forrás: Saját forrás)

4.ábra: Strukturált csoportfoglalkozás Mesterségek bábokban (Forrás: Saját forrás)

5-8.ábra: Strukturált csoportfoglalkozás Produktumok (Forrás: Saját forrás)

3. Foglalkozás

Ezen a foglalkozáson hipotézisemhez kerestem adatokat. Céлом az volt, hogy felmérjem a LEGO-val lehet-e bővíteni a gyerekek pályaismeretét és ez hogyan valósítható meg az óvodában.

A méréshez egy olyan speciális dobozt is felhasználtam, amit az IKEA bútorbolt közösen alkotott meg a LEGO-val. Egy doboz, amit nem csak tárolásra lehet alkalmazni, hanem az építéshez is fel lehet használni, kívülről is és belülről is.

Ezt a foglalkozást asztalnál végeztem a gyerekekkel, mivel a Legoval könnyebb asztalnál dolgozni, illetve a gyerekek jól tudják, hogy asztali játékot csak asztalnál lehet használni.

Hangulatteremtés szakaszában különböző alakzatokat vittem a gyerekeknek kinyomtatva papíron, amit meg kellett építeniük saját maguknak legoból. Ez a feladatot majdnem mindenki meg tudta oldani hiba nélkül, egy kisfiú volt, aki a színeket cserélte fel, és két kislány pedig egy-egy elemet hagyott ki a feladatból.

Célkitűzés szakaszában elmondtam a gyerekeknek, hogy az eddig tanult mesterségeket, szakmákat van lehetőségük megépíteni legoból, vagy ezekhez a pályákhoz kapcsolatos eszközöket, munkahelyeket alkothatnak.

Az ismeretfeldolgozás ebben a strukturált csoportfoglalkozásban egy fő részből állt, még pedig abból, hogy „Mi leszel, ha nagy leszel?”. Arra kértem a gyerekeket, hogy mindenki gondolja át azokat a szakmákat, amiket az elmúlt két alkalommal átbeszéltünk, megismertünk. Segítségképpen kihelyeztem azokat a bábokat, amik az előző foglalkozáson is nagy segítségként szolgáltak nekünk. Ezt követően gondolja át, hogy milyen szakmát, foglalkozást lehetne megépíteni a legoból. Ehhez is kaptak segítséget lego újság formájában. Miután mindenki kigondolta, hogy mit szeretne építeni, megmutattam nekik a lego dobozt is, hogy azt is felhasználhatják az alkotáshoz. Erre a feladatra több, mint 30 percet szántam. Az elején több gyermek is tanácstalan volt, nehezen kezdett bele a munkába, többszöri bátorítás kellett nekik. Volt olyan is, aki inkább párban szeretett volna dolgozni, főleg a lányok között. Végeredményben viszont rengeteg olyan alkotás született, ami alapján látszott, hogy a gyerekek már sokat foglalkoztak az adott témával és ismeretük elmélyült. Az alkotások többsége (7-8

gyerek) inkább tárgyi eszköz, mint egy adott foglalkozást bemutató alkotás. Azt tapasztaltam, hogy ennél a csoportnál inkább az alkotás öröme dominál, mint hogy ezt követően szerepjátékot is lebonyolítsanak az adott építménnyel. Az épített tárgyak között volt hajó, autó, lakóház, boltos, fodrászszalon, teherautó, versenyautó, űrhajó, repülő, darus kocs, rendőrautó, tűzoltó, kalózhajó.

Személyes hozam szakaszában arra kértem a gyerekeket, hogy mindenki mutassa be, hogy mit készített, ki az, aki ezzel a mesterséggel foglalkozik. Miután mindenki bemutatta, arra is kíváncsi voltam, hogy ki milyen eszközt vagy munkakörnyezetet építene még meg a legóból. Többek között felsorolásra került az orvosi rendelő, az étterem, a fűnyíró, a börtön, az óvoda stb.

Következő foglalkozás előkészítése szakaszban elmondtam neki, hogy szabad játék ideje alatt a napokban nyugodtan megalkothatják még az elképzelt ötleteiket és búcsúzóul különböző mesterségekkel, szakmákkal kapcsolatos színezőket adtam nekik ajándékba.

A foglalkozás végül 30 perc helyett 50 percig tartott, a gyerekek nagyon belemerültek az építkezésbe és tervezgetésbe, szívesen vettek részt a feladatban. Nagyon jó visszajelzés volt számomra, hogy több héten keresztül megjelent játékaikban ez a témakör és a megépített alkotásokat nagy becsben tartották és végül néhány gyermek szerepjátékot is játszott az épített figurákkal, munkakörnyezetekkel.

9-14.ábra: Strukturált csoportfoglalkozás Produktumok (Forrás: Saját forrás)

Kérdőív

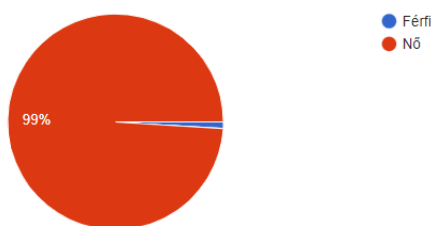
A társadalomtudományokban a primer adatgyűjtésnek egyik leggyakoribb módszere a kérdőíves kikérdezés. Kérdőíveket nemcsak személyes interjú esetén alkalmazhatunk adatszerzésre, hanem írott változatban úgynevezett önkitöltős kérdőíveket is eljuttathatunk a megkérdezettekhez akár postán, akár interneten. A kérdőív célja, hogy világosan körülhatárolt, tényszerű adatokból minél többet gyűjtsön.

Kérdőívem kérdéstípusának funkciója szerint fő kérdésekből áll, melyek közvetlenül a kutatás témájához kapcsolódnak, illetve kiegészítő kérdésekből, melyek az információszerzés biztonságáért vannak, mint pl.: területi elosztottság, bemelegítő kérdések, kontrollkérdések és levezető kérdések. A válaszoló mozgástere szerint törekedtem a kérdéseket úgy megfogalmazni, hogy főleg zárt kérdéseket tegyek fel, feleletválasztás, rangsorolás stb., de nyitott kérdés is van benne, melyben a válaszadót legfeljebb térben korlátozom és a véleményére, ötleteire vagyok kíváncsi.

A kérdőívet 103 óvodapedagógus töltötte ki. A kitöltők 99%-a nő 1%-a férfi. 35,9%-ban 20 évnél régebben, 33%-ban 10-20 év közötti időtartamban és 31,1%-a pedig 10 évnél kevesebb ideje dolgozik a szakmában.

Az Ön neme?

103 válasz

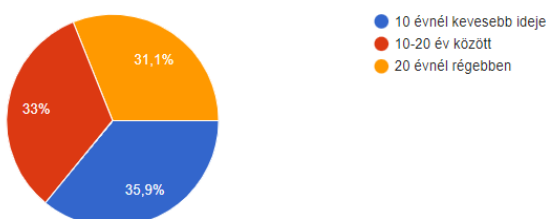

15.ábra: A minta nemek szerinti bontása N:103 (Forrás: Saját forrás)

16.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Mióta van Ön az óvodapedagógusi pályán?

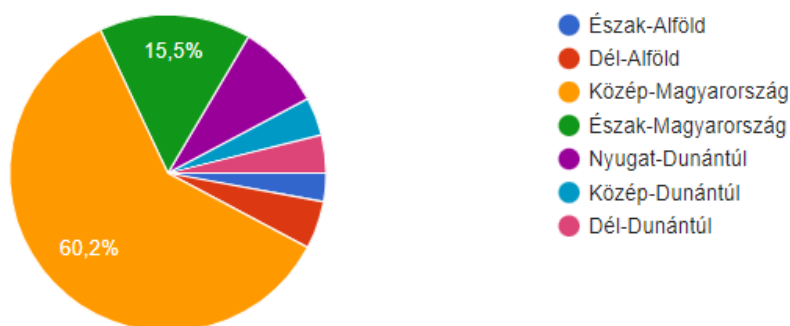
103 válasz

Az ország minden térségéből érkezett válasz, aminek nagyon örültem, így területileg is lehet látni az elosztásokat. 60,2%-ban a kitöltők a Közép-Magyarországi régióból voltak, 15,5 % Észak-Magyarországról, 8,7 % Nyugat-Dunántúlról, 4,9% Dél-Alföldről, Dél- és Közép-Dunántúlról 3,9% és Észak-Alföldről 2,9%.

Magyarország mely területén dolgozik?

103 válasz

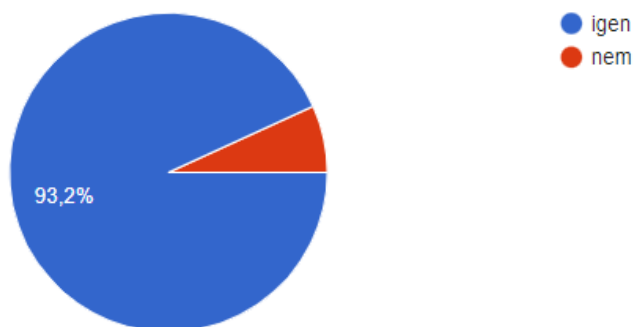

17.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Arra a kérdésre, hogy hallottak e már munkájuk során a pályaorientációról, a válaszadók 93,2%-a válaszolt igennel és mindössze 6,8% nemmel, vagyis összesen 7-en.

Munkája során hallott -e már Ön a pályaorientációról, mint kifejezésről?

103 válasz

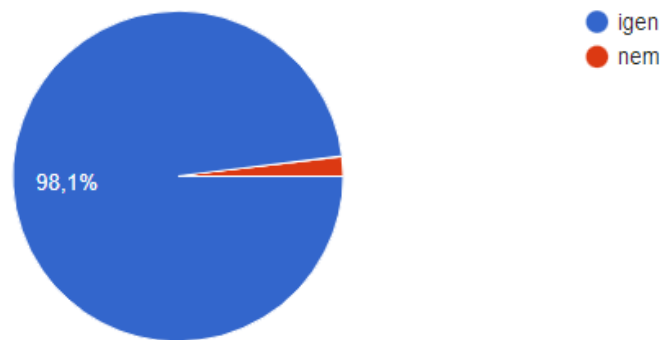
18.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Az ötödik kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy az óvodapedagógusok miként vélekednek arról, hogy fontos e már óvodás korban megismerkedni a különböző szakmákkal, mesterségekkel. 101 fő válaszolt erre a kérdésre igennel és 2 fő nemmel. Úgy gondolom, hogy ezek az arányok jól tükrözik azt, hogy a legtöbb óvodapedagógus úgy véli igen is

fontos, hogy már ebben a korban is legyen a gyerekeknek némi ismeretük ezen a területen is.

Ön szerint fontos, hogy a gyerekek már óvodás korban megismerkedjenek különböző szakmákkal, mesterségekkel?

103 válasz

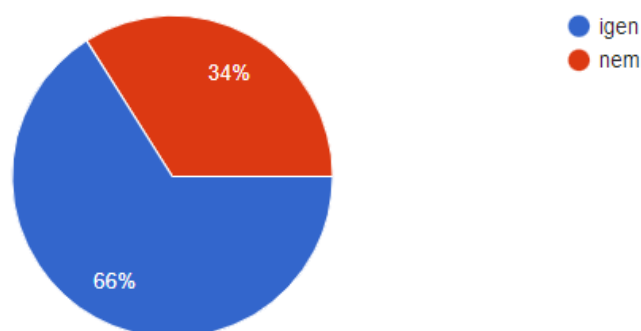

19.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Következő kérdésemben azt vizsgáltam, hogy mit gondolnak arról, hogy az iskolaérett gyerekek tisztában vannak-e szüleik foglalkozásával, munkájával. A válaszadók kicsivel több, mint 1/3-a gondolja úgy, hogy nincsenek tisztában és 66%-a pedig azt állítja, hogy a gyerekek ismerik szüleik munkáját, foglalkozását.

Ön szerint az iskolaérett gyerekek tisztában vannak szüleik foglalkozásával, munkájukkal?

103 válasz

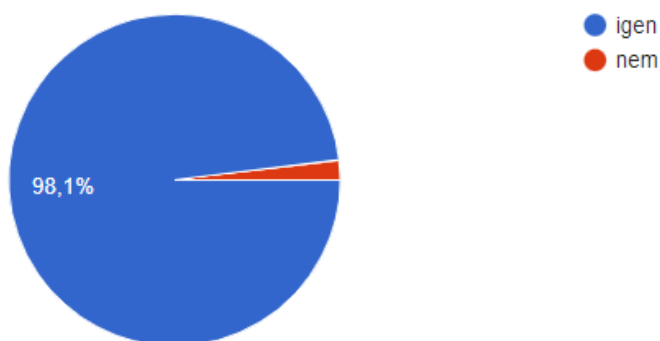
20.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Szerencsére a következő kérdéskörben is egy pozitív eredményt tudok felmutatni, miszerint a válaszadók 98,1%-a gondolja úgy, hogy az óvodai nevelés különböző területein

megjelennek a foglalkozással kapcsolatos témakörök. Ezek a válaszok jól tükrözik, hogy komplexen és projektként is megjelenhet 1-1 témakör az óvodában, akár integrálva különböző területekkel.

Az óvodai nevelés különböző területein megjelennek a foglalkozással kapcsolatos témakörök?

103 válasz

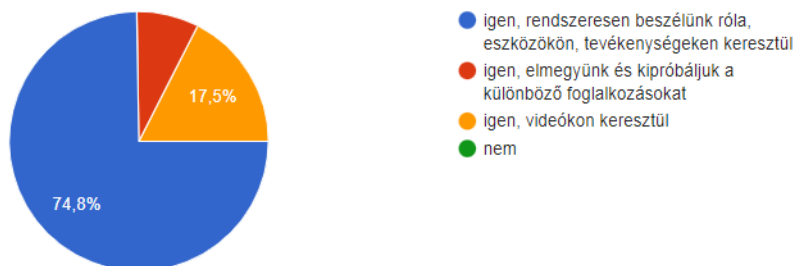
21.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Arra kérdésre, hogy a tevékenységek, foglalkozások kapcsán az óvodapedagógusok beszélnek-e a gyerekeknek a mesterségekről, szakmákról, négyféle válaszlehetőség volt a kitöltőknek. 74,8% azt válaszolta, hogy igen, rendszeresen beszélnek róla, tevékenységeken, eszközökön keresztül. 17,5% beszél róla még hozzá úgy, hogy a gyerekek aktív cselekvőként ismerkedjenek meg a mesterségekkel és kipróbálhatják a szakmákat. 7,8% videókon, ismeretterjesztőkön mutatja be a gyerekeknek a szakmákat és nemleges válasz nem érkezett ebben a kérdéskörben.

Ön beszél a gyermekeknek különböző szakmákról, mesterségekről az óvodai foglalkozások során?

Másolá

103 válasz

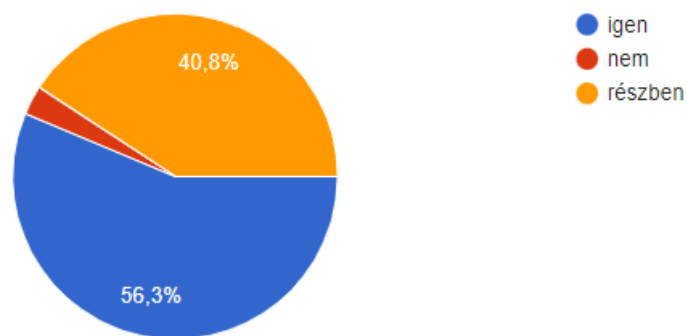

22.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

A következő kérdésem az előző kérdésre épülve az volt, hogy ezeken a beszélgetéseken, foglalkozások során fontosnak tartják-e, hogy a gyerekek összetett információt kapjanak - életkori adottságaiknak megfelelően – a felnőtt munka világáról, mint például az adott munkához szükséges eszközökről, munkavégzés helyéről vagy jellegéről. 58-an igennel válaszoltak, 42-en azt válaszolták, hogy részben tartják fontosnak és 3-an úgy vélekedtek, hogy ezek az információk nem fontosak a gyerekek számára.

Fontosnak tartja, hogy ezen beszélgetések, foglalkozások során a gyerekek összetett információt kapjanak - életkori adottságuknak megfelelően - a felnőtt munka világáról, mint például az adott munkához szükséges eszközökről, munkavégzés helyéről vagy jellegéről?

103 válasz

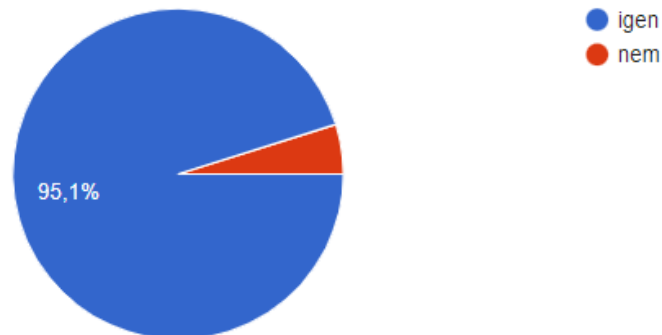

23.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

A 10. kérdésem szintén a 8. kérdésből ered, miszerint fontos-e, hogy az iskolaérett gyerekek olyan információkat kapjanak a munka világáról, melyeket későbbi ismereteik során felhasználhatnak. Erre a kérdésre mindösszesen a válaszadók 4,9%-a válaszolta azt, hogy nem, a fennmaradó 95,1% úgy véli, hogy fontos, hogy ezeket az ismereteket majd a későbbiekben felhasználhassák a gyerekek.

Ön szerint fontos, hogy az 5-6 éves korú gyerekek olyan információkat kapjanak a munka világáról, melyeket későbbi ismereteik során felhasználhatnak?

103 válasz

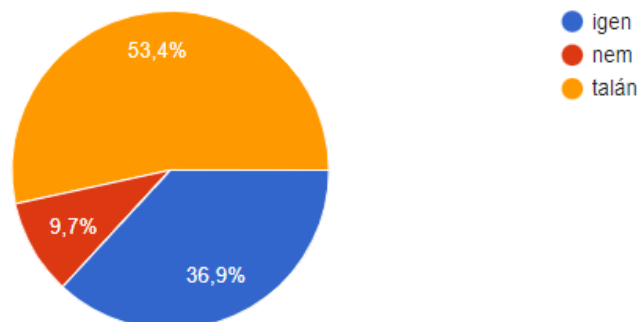

24.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

A következő kérdés arra irányult, hogy a gyerekek jövőbeni döntésére hatással van-e az, hogy milyen képet kapnak a munka világáról már óvodáskorban. A válaszadók több mint fele 55 ember bizonytalan volt és a talán választ jelölte meg. 38-an úgy vélik hatással lehet a gyerekek döntéseire és 10-en pedig nem.

Ön szerint hatással van a gyerekek jövőbeni döntéseire az, hogy milyen képet kapnak a munka világáról óvodáskorban?

103 válasz

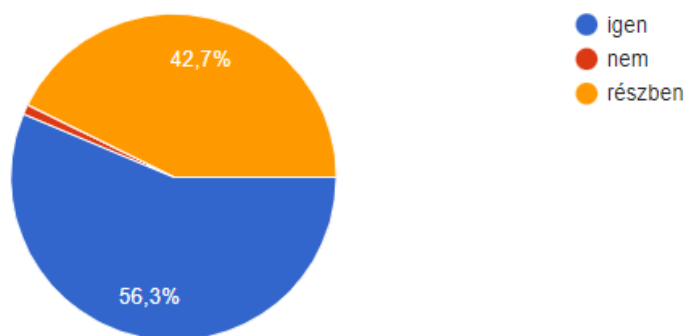
25.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Következő kérdésként azt tettem fel, hogy a gyerekek érdeklődési köre bővíthető-e a munka világával kapcsolatos ismeretátadással. A 103 kitöltő közül 58-an úgy gondolják, hogy igen bővíthető. 44-en azt a választ adták, hogy ezek az ismeretek csak részben bővíthetők és 1

válaszadó pedig úgy gondolja, hogy a gyerekek érdeklődési köre nem bővíthető ilyenfajta módon.

Ön szerint a gyerekek érdeklődési köre bővíthető a munka világával kapcsolatos ismeretátadással?

103 válasz

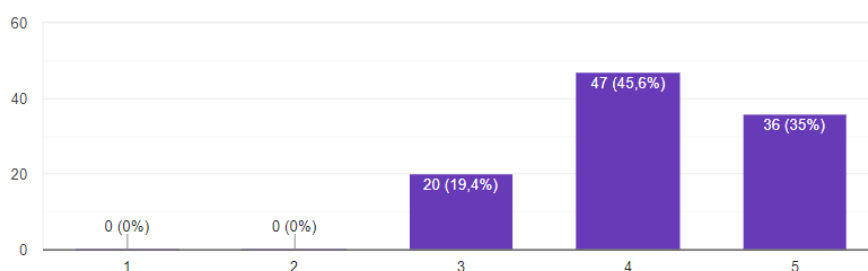
26.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Egy ötfokú likert skálán kellett arról dönteniük a válaszadóknak, hogy milyen mértékben értenek egyet azzal, hogy már óvodáskorban fontos, hogy a gyerekek megismerkedjenek bizonyos szakmákkal, mesterségekkel. A válaszok között az 1-es jelentette az egyáltalán nemet és a 5-ös a teljes mértékben egyetért volt. A skála két alsó értékére nem érkezett válasz. Legtöbben (47-en) a 4-es számot adták, vagyis egyetértenek azzal, hogy fontos már óvodáskorban elkezdni a gyerekek pályaismeretének bővítését. Ezután az 5-ös szám következett, 36-an teljes mértékben fontosnak tarták ezen a terület megismertetését a gyerekekkel és végül 20-an úgy vélik, hogy fontos is meg nem is.

Egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire ért Ön azzal egyet, hogy már óvodáskorban fontos, hogy a gyerekek megismerkedjenek bizonyos szakmákkal, mesterségekkel?

Másolás

103 válasz

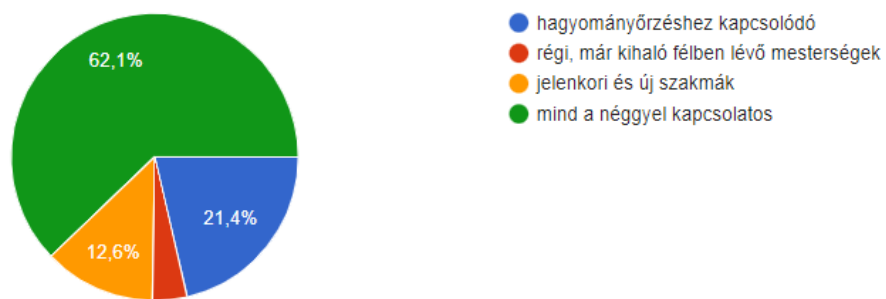
27.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Érdekelt, hogy a tevékenységekben, amiket az óvodapedagógusok tartanak milyen kategóriájú szakmák és foglalkozások jelennek meg. A kitöltők közül 4-en, vagyis 3,9% a régi, már kihaló félben lévő mesterségeket jelölte meg. 12,6%, 13 fő a jelenkori és új szakmákat mutatja be ezeken foglalkozásokon, vagyis a modern világ ismereteit tartja fontosnak. 21,4%, 22 fő a hagyományőrző, régi kultúrához kapcsolódó, de talán még ma is ismert foglalkozásokat részesíti előnyben. A válaszadók 62,1%, vagyis 64-en mind a négy irányt, vagyis a hagyományőrzést, a régit, a jelenkorit és az új szakmákat is fontosnak tartja bemutatni, ezáltal is minél széleskörűbb ismeretátadást biztosítva a gyerekek számára.

Azok a szakmák, foglalkozások, amelyeket Ön ismertet a gyerekekkel, mely kategóriába sorolhatóak

 Másol

103 válasz

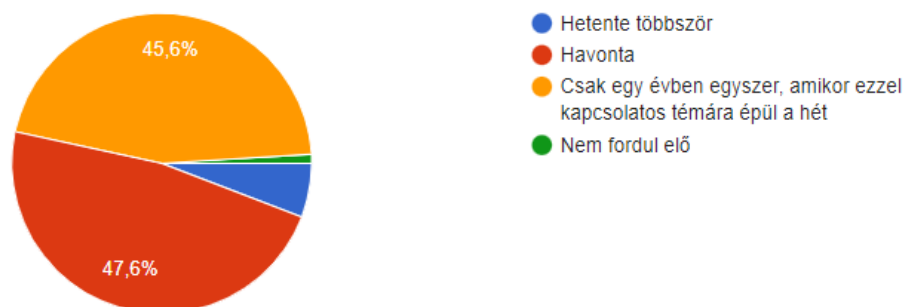
28.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

A következő kérdésben azt kutattam, hogy az óvodapedagógusok milyen gyakran tartanak pályaismeretbővítéssel kapcsolatos tevékenységet. Egy igen pozitív eredmény jött ki számomra, hogy azért elég sokan igyekeznek havonta valamilyen téma kapcsán a gyerekek pályaismeretét bővíteni, számszerűleg 49-en a 103 kitöltőből. Sőt 6-an hetente többször is időt szakítanak erre. 47-en az éves terv alapján beépített mesterségek, foglalkozások témakör keretein belül foglalkoznak pályaismeretbővítéssel, és 1 fő azt jelölte, hogy nem foglalkozik ilyen fajta ismeretátadással, bővítéssel.

Milyen gyakran fordul elő az Ön által tervezett tevékenységekben pályaismeret bővítéssel kapcsolatos ismeretátadás, -bővítés?

 Másol

103 válasz

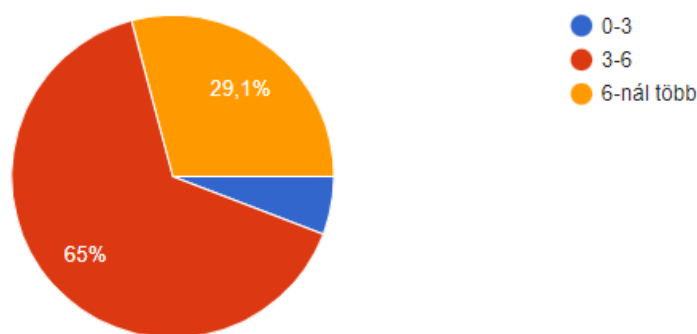

29.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Arra a kérdésre, miszerint az 5-6 éves korú gyerekek hány szakmát, foglalkozást tudnak felsorolni, a kitöltők 65%-a azt a választ adta, hogy 3-6 között, 29,1% úgy gondolja, hogy 6-nál is többet és 5,8% azt a választ adta, hogy 0-3 között gondolja ezt a számot.

Ön szerint az 5-6 éves korú gyermekek hány szakmát, foglalkozást tudnak felsorolni maguktól?

103 válasz

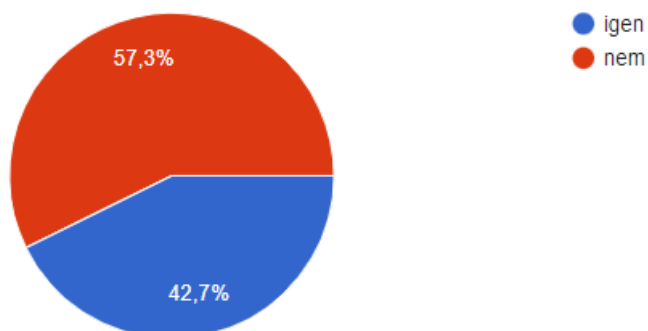

30.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Egy olyan kérdést is feltettem a kérdőívben, hogy az óvodapedagógusok bevonják-e a szülőket, hogy aktívan vegyenek részt a foglalkozások megismertetésében egy-egy szakma, munkakör bemutatásával. Számomra meglepő módon a válaszadók 42,7%-a, vagyis 44-en bevonják a szülőket, ezzel is érdekesebbé és interaktívabbá téve a gyerekek részére az ismeretátadást. 57,3% pedig nem vonja be a szülőket.

Ön bevonja a szülőket, hogy aktívan vegyenek részt a foglalkozások megismertetésében egy-egy szakma, munkakör bemutatásával az óvodában?

103 válasz

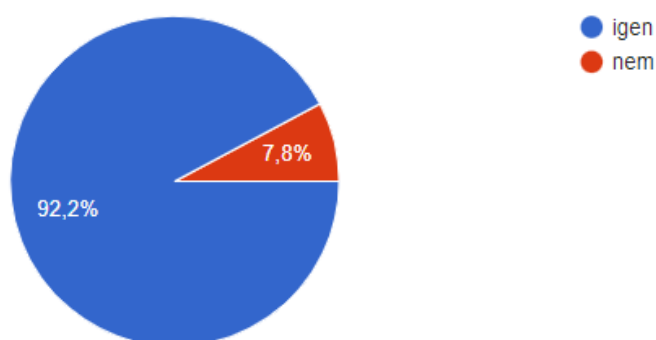
31.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

A nyitott kérdésnél arra kerestem választ, hogy milyen eszközöket, játékokat alkalmaznak az óvodapedagógusok a munkájuk során mely segíti a gyerekek pályaismeretbővítését. A 103 válaszból 99 volt értékelhető. A legtöbb esetben a szerepjátékot jelölték meg, de sokszor fordult elő a konstruáló játék, a társasjátékok, témához illeszkedő double vagy puzzle, valamint a LEGO is megjelent közöttük.

Utolsó előtti kérdésemnél kíváncsi voltam, mit gondolnak a válaszadók arról, hogy a LEGO építőjátékkal fejleszthető-e a gyerekek pályaismerete. A kitöltők 92,2% úgy véli igen bővíthető és 7,8%-a pedig nem ért azzal egyet, hogy a LEGO mint pályaismeretbővítő eszköz alkalmas lenne a gyerekek számára.

Ön szerint a LEGO építőjátékkal bővíthető a gyerekek pályaismerete?

103 válasz

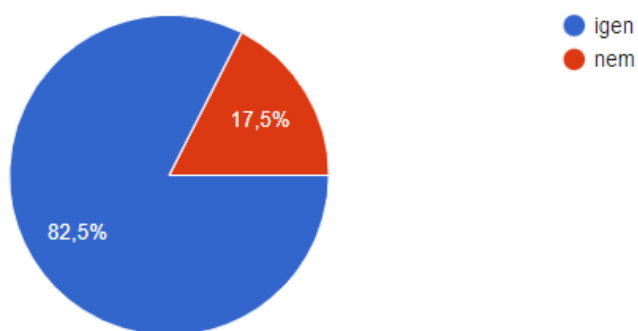

32.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

Végül megkérdeztem az óvodapedagógusokat, hogy részt vennének-e egy olyan továbbképzésen, melyen megismerkedhetnek a LEGO-val, mint pályaismeretbővítő eszközzel. 103 kitöltő közül 85-en szívesen vennének részt egy ilyen továbbképzésen és 18-an pedig nem.

Ön szívesen részt venne egy olyan képzésen, melyen megismerkedhetne a LEGO-val, mint pályaismeret bővítő eszközzel?

103 válasz

33.ábra: Kérdőív N:103 (Forrás: Saját forrás)

4. Következtetések, javaslatok

Kérdőíves vizsgálatok

Az első hipotézisem - Fontos a gyerekek pályaismeretének fejlesztése, bővítése, mert már 6-7 éves korban is hatással van a gyerekek jövőben döntéseire az, hogy milyen képet kapnak a munka világáról óvodáskorban – vizsgálatára használtam az internetes. online kitölthető kérdőívet.

Ezen kérdőívre érkezett válaszadók száma meghaladja a 100 főt, 103-an töltötték ki. Úgy gondolom ez a létszám elegendő ahhoz, hogy a kutatásomhoz helytálló és értékelhető eredményeket kapjak. A kérdőívet több módon is igyekeztem a közösségi médiában megosztani, első sorban a Facebook alkalmazást használtam. Több szakmai csoportban is megosztottam a kérdőívet. Óvodapedagógus ismerőseimet külön felkerestem az interneten és nekik címezve küldtem el a kérdőívet. Több óvodavezetővel is felvettem a kapcsolatot, hogy kollégáik között osszák meg kérdőívet, ezzel is segítve munkámat.

Azáltal, hogy online valósítottam meg a kérdőív kitöltésének lehetőségét, az ország bármely régiójából tudtam válaszokat fogadni. A kérdőívre érkezett válaszok alapján kimondható, hogy a legtöbben a Közép- és Észak-Magyarországi régiókból töltötték ki. Talán ez annak is köszönhető, hogy ezeknek a térségeknek az intézményvezetőit tudtam felkeresni és elküldeni nekik külön a kérdőívet, hogy ők és munkatársaik töltsék ki. A későbbiekben célom lesz majd, hogy több olyan régiót is felkeressek és véleményeztessem az ottani óvodapedagógusokat, ahonnan kevesebb válasz érkezett be.

Számomra érdekes arány született abban a kérdéskörben, hogy a válaszadók mióta dolgoznak ezen a területen. Jelen helyzet szerint a pedagógus szakma egy hiányszakma az országban. Mégis – és szerencsére – a válaszadók közül nagy mértékben vannak jelen a fiatalok is, és a beérkezett adatok alapján szinte 1/3, 1/3, 1/3 arányban oszlanak el a számok. Merem remélni, hogy az újonnan kikerült, pályakezdők körében még több friss és innovatív tudás van a kezükben az óvodai neveléssel és a pályaaorientációval kapcsolatban.

Sajnos szomorúan olvastam, hogy van olyan kolléga, aki nem hallott még munkája és pályafutása során a pályaaorientációról, mint fogalomról. Kutatásomból nem derül ki, hogy a nemleges válaszok mely régióból érkeztek, pedig jó lenne tudni, hiszen véleményem szerint azokon a területeken nem valósul meg a gyerekek nevelésében az a fajta oktatás, ami minden gyermeknek járna és úgy indulnak tovább tanulmányaik folytatásába, hogy ismereteik

hiányosak. Természetesen örömteli adat, hogy a válaszadók 93%-a találkozott már ezzel a kifejezéssel és bízom benne, hogy ismereteiket, tudásukat megfelelően adják át a gyerekeknek.

Az óvodapedagógusok közel 100%-a gondolja úgy, hogy fontos, hogy megismerkedjenek a gyerekek a különböző szakmákkal, foglalkozásokkal, bár érdekes tény, hogy ez a szám magasabb, mint azok száma, akik találkoztak már a pályorientáció kifejezéssel. Kicsivel több mint a kitöltők fele véli úgy, hogy a gyerekek tisztában vannak szüleik munkájával és 34% pedig úgy véli, hogy nem vagy hiányos ismeretekkel rendelkeznek. Több óvodában is megfordultam már, főleg ebben a korosztályban és az én tapasztalataim is azt mutatják, hogy ha nem is a nemleges válasz a helytálló erre a kérdésre, de mindenképpen a hiányos lenne a megfelelő. Legtöbb esetben csak részben tudják a gyerekek elmondani szüleik foglalkozását és ha meg is nevezik a foglalkozást sok esetben háttértudás nem áll mögötte és részleteiben már nem tudják mit is jelent az adott szakma. Érdekes, hogy a legtöbb válaszadó mégis azt jelölték meg, hogy a gyerekek 3-6 szakmát ismernek, második helyen jelent meg a 6-nál is több, majd ezt követte a 3-nál kevesebb. Bár igaz, hogy itt a felsoroláson volt a hangsúly, nem pedig az ismereti tudáson. Egy következő kutatásban érdemes lenne azt is megvizsgálni, hogy a gyerekek által felsoroltak közül mennyinek tudják a tényleges jelentését, milyen ismereteik vannak róluk.

Pozitív képet mutat az a tény, hogy a válaszokból arra a következtetésre lehet jutni, hogy majdnem minden helyen megjelennek az óvodai nevelés különböző területein a foglalkozással kapcsolatos témakörök. Talán ezért is lehet az, hogy a válaszadók majdnem 75%-a rendszeresen beszél a gyerekeknek a pályorientációról eszközökön, tevékenységeken keresztül. Ami számomra még egy nagyon pozitív képet mutat, bár kevesen vannak, de mégis a válaszadók 7,8%-a nem csak tevékenységeken keresztül, hanem cselekvően vonja be a gyerekeket, hogy ismereteik ne csak elméleti síkon valósuljanak meg, hanem a gyakorlatban is és elmennek kipróbálni a különböző szakmákat. Persze gyakorló óvónőként tudom ez nehezen valósítható meg és talán kevesebb szakma, munkakör mutatható így be, mint egy csoportszobai foglalkozás során, de mégis úgy gondolom ezek a tapasztalatszerzések maradnak meg a leginkább a gyerekek számára. Jó kezdeményezés lenne, ha különböző cégek, vállalkozások teret biztosítanának arra, hogy a gyerekek már óvodáskorban megismerkedjenek az adott foglalkozásokkal, munkakörülményekkel, munkakörökkel. Jól tükrözi, hogy az óvodapedagógusok kicsivel több mint 50 %-a is úgy gondolja, hogy fontos lenne, hogy a gyerekek egy összetett információt kapjanak a munka

világáról és 40% pedig részben tartja fontosnak ezen információkat, hiszen ezeket a későbbi ismereteik során felhasználhatnak majd.

Arra a kérdésre miszerint bővíthető-e a munka világával kapcsolatos ismeretekkel a gyerekek érdeklődési köre, megosztó válaszokat kaptam. Bár a megosztottság csak az érdeklődési kör bővítésének mértékére vonatkozik. Ugyanis a válaszok 99%-ban az igen vagy a részben kategóriába esnek. Úgy gondolom ez a kérdés egy kicsit megfoghatatlan, ugyanis ebben a korban még nem beszélhetünk kialakult érdeklődési körökről, csak ezen életszakaszokban tárgy körüli összeverődésről, amire kiemelt figyelmet adnak. Óvodáskorban a gyerekekre a szubjektív érdeklődési kör jellemző, vagyis már nem az érzéki benyomásokon van a hangsúly számukra, hanem a tárgyak iránt kezdenek el érdeklődni. Ezen érdeklődés könnyen bővíthető, hiszen nagyon fogékonyak minden iránt és ismereteik is gyarapodnak. Ezeknek az ismereteknek a segítségével melyek napról napra bővíthetőek, könnyen ki tudják választani a számukra fontos dolgokat.

Fontos, hogy ezeknek a szakmáknak a bemutatása változó legyen és minél több ismeretet adjon át a gyerekeknek, mint ahogy fentebb is említettem, hogy érdeklődési körük bővülhessen. Az óvodapedagógusok több mint 60%-a is így gondolja, és az ismeretátadás során mind hagyományőrzéssel, régi már kihalófélben lévő mesterségekkel, jelenkori és új szakmákkal kapcsolatos információkat is megoszt a gyerekekkel. Vannak olyanok is, akik csak 1-1 témakört emelnek ki és azt mutatják be a gyerekeknek. Célnak tartom, hogy ez a jövőben változzon és ne csak 1-1 témakör valósuljon meg az óvónők foglalkozásain, hanem egy átfogó tudást, ismeretet adjanak át a gyerekeknek. Ez persze azon, is múlik, hogy mennyi időt szánnak rá a kollégák és munkájuk során milyen gyakran jelennek meg a pályaorientációval kapcsolatos tevékenységek. A beérkezett válaszok alapján elmondható, hogy sajnos nem elég az az idő, ami erre a témakörre jut. A legtöbb esetben a havonta vagy az évente 1-1 alkalommal válaszlehetőséget adták meg. Úgy gondolom, ha tudatosan van összeállítva az óvodák éves tevékenységi terve akkor a havi 1 alkalomnak bele kell férnie, ha nem is egy teljes projekthét keretében, de 1-1 tevékenységben, játékban igen. De ehhez elengedhetetlen a tudatosság. Tudatosság lehet az is, hogy a szülőkkel jó intézményi viszonyt ápolva, segítséget kérünk tőlük és őket is bevonjuk 1-1 szakma, munkakör, foglalkozás bemutatására, akár terepszemlével, vagy a csoportszobában egy tevékenység keretei között. Kíváncsi voltam, hogy az pedagógusok hogyan vélekednek erről. A válaszadók több mint fele nem ért ezzel egyet és nem vonja be a szülőket. Ezen téren sokszor

ellenállást tapasztalok, nehezen vonják be a őket a pedagógusok, persze ahhoz, hogy be tudják vonni őket kell egy olyan szülői közösség is, akik aktívan részt vesznek ebben.

Kutatásom egyik célja az is volt, hogy felmérjem ki milyen eszközzel, játékkal bővíti a gyerekek ismereteit a szabad játék során, vagy mivel gondolják fejleszteni a gyerekeket. A válaszok kb. 80%-ban a szerepjátékot gondolják a leginkább ehhez a témakörhöz alkalmas ismeretbővítő játéknak. Megjelent még többek között a puzzle, konstruáló játék, logico, brainbox, double, LEGO, különböző társasjátékok stb. Úgy gondolom a tárházak palettája széles és könnyen változtatossá, élvezhetővé lehet tenni a gyerekek számára a szabadjátékot is, amibe mindig bele lehet vinni egy kis ismeretbővítést is játékos formában. A válaszok között ott szerepelt a LEGO is, amit külön öröm volt látni, ugyanis a válaszokból az is kiderült, hogy 95-en úgy gondolják, hogy a LEGO-t lehet alkalmazni, mint pályaismeretbővítő eszközt. Bár 95-en gondolják úgy, hogy alkalmas lehet ismeretbővítésre, csak 85-en vennének részt egy olyan továbbképzésen, amin a LEGO lenne előtérben és pályaismeretbővítés céljából lenne bemutatva, mint játékeszköz.

A kitöltött kérdőívek alapján úgy vélem hipotézisem igaznak bizonyult, miszerint fontos, hogy a gyerekek pályaismeretének bővítését már óvodáskorban elkezdjük, mert a későbbiekben hatással lehet a gyerekek döntésére az, hogy milyen képet kapnak ebben a korban a munka világáról. Jövőbeni célomnak tartom, hogy olyan játékokat gyűjtsek össze, melyek segítik az óvodapedagógusok munkáját, és az eszközöket új színben tüntessem fel, új perspektívából mutassam be nekik, hogy pályaismeretbővítés céljából hogyan tudják alkalmazni őket a mindennapokban. Akár egy olyan módszertani segédlet keretei között, ahol különböző tervezetek, csoportfoglalkozások vannak kidolgozva, melyek segítik a pedagógusok munkáját.

Strukturált csoportfoglalkozás – óvodás iskolaérett korcsoport

Második hipotézisemként azt vizsgáltam, hogy az iskolaérett gyerekek pályaismerete bővíthető a LEGO-val, mely a folyamatban eszközként jelenik meg.

Ezen vizsgálatot strukturált csoportfoglalkozással vizsgáltam meg. A pályaismeretbővítő foglalkozásokat 3 alkalommal valósítottam meg külső terepen. A tevékenységeken 13 iskolaérett gyermek vett részt, közülük mindannyian jövőre már az iskolában fognak részt venni különböző pályaaorientációs foglalkozásokon.

Az I. foglalkozáson több bemeneti mérést is végeztem, mint pl. a találókérdésre adott válaszok helyessége, amit heten találtak el, majd a következő találókérdésre, ami már nehezebb volt négyen tudtak helyes választ adni.

A mesterségek bemutatásánál 20 foglalkozást vittem be képeken, amik közül mindenki választott egyet. Ebben a feladatban 9-en tudtak helyes választ adni a többiek bizonytalanok voltak, vagy felcserélték más szakmával, de sajnos akadt olyan is, aki egyáltalán nem ismerte fel a nála lévő kép alapján a számára kiosztott foglalkozást. Ehhez a feladathoz kapcsolódóan különböző eszközöket kellett kiválasztani az adott foglalkozáshoz. Ezt a feladatot párban végezték el ezzel is segítve azok munkáját, akik bizonytalanok voltak az előző feladatban. Ennél a játéknál már azoknak is volt sikerélménye, akik az előző feladatban nem teljesítettek jól, de sajnos még így is akadt olyan, aki segítségre szorult és nem ismerte fel az adott foglalkozáshoz tartozó eszközöket.

A mese alatt szépen nyugodtan figyeltek, ennél a feladatnál sikerült minden mesterséget megnevezni.

A 2. foglalkozáson az előző foglalkozásra építve különböző bábokat készítettünk melyek a szakmákat mutatták be. Itt jól látható volt, kit mennyire fogott meg a téma. Érdekes volt látni, hogy a fiúkat talán jobban magába szívta ez a témakör, mint a lányokat. a lányok precízebb, részletgazdagabb munkát végeztek, a fiúk közül pedig volt olyan, aki három bábót is elkészített.

A „Kakukktojás” játékban 2 kisgyerek volt, aki rontott és nem jó eszközt nevezett meg kakukktojásnak, a többiek viszont mind eltalálták a számukra kiosztott feladatban a hibát.

A következő feladatban, nagyon jól lehetett látni, hogy az előző foglalkozáson elhangzott ismeretek milyen mértékben rögzültek a gyerekekben. Négy csoportra osztottam őket, négy különböző bábót kaptak, amikhez a csoportszobában kellett gyűjteni különböző eszközöket.

Végeredményként olyan eszközök is megjelentek, amik nem szerepeltek az elhangzottak között, mégis a csoportszobában talált tárgyak között találtak olyat, ami illeszkedett a feladathoz. Ilyen volt pl. szakácssapka, bevásárlószatyor, szerszámoszláda.

Ezt követte a már ismert mese, de más formában, mint eddig. A meséhez kiválasztottam 7 bábót, amit 7 gyerek kapott meg és az adott mesterségnél fel kellett mutatni a megfelelőt. A többieknek pedig számlálniuk kellett, hányszor hangoznak el a különböző mesterségek. Ennél a szakasznál már volt, aki elfáradt és rendetlenkedett vagy esetlegesen nem figyelt oda feladatra és ezért nem tudta teljesíteni a rá bízott feladatot.

A 3. foglalkozáson a LEGO került be a tevékenységbe, mint pályaismeretbővítő eszköz. Talán ennél a foglalkozásnál volt a legnehezebb a dolgom, hiszen a LEGO mindig nagy örömet okoz a gyerekek körében, de most nem kedvükre tudtak vele építeni, hanem úgymond egy irányított játékot kellett vele végezniük. Ezt a feladatot volt, aki nehezen teljesítette. A feladatuk azt volt a gyerekeknek, hogy az eddigi ismereteik alapján próbálják megépíteni azt a szakmát, munkát, munkakört, amiben ők szívesen dolgoznának majd felnőtt korukban. Sok esetben inkább eszközök és tárgyak születtek, a fiúk esetében versenyautó, rakéta, teherhajó, teherkocsi. A lányok esetében, volt, aki boltot és boltos munkakört építette meg, de akadt olyan is, aki rabszállítást és börtön alkotott. Külön öröm volt látni, hogy az IKEA-ban vásárolt LEGO-val kompatibilis dobozt is sikerült beépíteniük a játékukba és azt is tudták alkalmazni a feladat során.

A strukturált csoportfoglalkozás módszerével végzett vizsgálatok alapján megállapítható, hogy az ismeretbővítés megvalósult. Úgy vélem, hogy hipotézisem helyt álló és valóban alkalmazható a LEGO, mint pályaismeretbővítő eszköz, valamint sok más eszköz is nagyon sikeresnek bizonyult a kutatás során. Az információk bővítését és az új ismeretek eredményességét a bemeneti és kimeneti mérőszámok objektív módon is alátámasztják.

5. Összefoglalás

Diplomadolgozatom célja, hogy eddigi meglévő tudásomat a pályaaorientáció tudományának témakörében alkalmazni tudjam és ismereteimet ne csak elméletben, hanem gyakorlatban is tudjam használni. Másik célom, hogy munkám kapcsán már óvodáskorban megismertessem a gyerekekkel a pályaaorientációt és megvizsgáljam, hogyan és miként tudom mélyíteni ismereteiket, tudásukat.

Mint ahogy már dolgozatom elején is említettem és számos elismert kutató is igazolja az LLL jelenséget, hiszem, hogy nem lehet túl hamar megkezdeni ezt a fajta tanulást. József István is azt mondja az óvodás elsősorban arra tud figyelni és emlékezni, ami érzelmileg megragadja őt, és érdeklődését felkeltette. Főként a nagyon pozitív, vagy nagyon negatív érzelmi töltetű dolgokra fog emlékezni. Jellegzetes sajátossága az önkéntelen figyelem és az emlékezés. Fontos szerepe van az óvodáskorú gyermek tevékenységében a motiválásnak. Fő tevékenységi formája a játék, amelynek során előszeretettel utánozza a felnőtteket, játékában arra törekszik, hogy önállóan vegyen részt az életükben és tevékenységükben, megpróbálja átélni azokat az élményeket, amelyek vonzóak számára a felnőttek viselkedésében. Ezen szavak is igazolják számomra azt, milyen fontos, hogy milyen példát mutatunk a gyerekeknek. Fontos, hogy kellő motivációval érdeklődésüket felkelthetjük és olyan élményt biztosíthatunk számukra melyek emlékei megmaradnak és akár jövőbeni döntéseiket is meghatározhatják. Ezek a mondatok szorosan kapcsolódnak egyik kutatási célomhoz, hogy az óvónők hogyan és miként vélekednek arról, mennyire fontos már óvodáskorban elkezdni a pályaismeretbővítést és ez a bővítés miként lehet hatással a gyerekek jövőbeni döntéseire. Fontosnak tartom, hogy kapjak egy rálátást az óvodapedagógusok hogyan valósítják meg a mindennapokban a pályaaorientációs foglalkozásokat. Mi okoz nekik nehézséget, milyen eszköztárral dolgoznak, milyen új és innovatív ötleteket emelnek be. Ezek a dolgok elengedhetetlenek ahhoz, hogy a jövő generációja úgy nőjön fel, hogy a pályaaorientáció segítségével egy olyan fejlődési szintet érjenek el, mely által egy tisztább önismereti képet kapnak. Valamint emellett a pályákról szerzett széleskörű ismereteikkel együtt lehetséges a sikeres önmegvalósítás. Erre a célra szolgált a kérdőív is mely által adatokat tudtam gyűjteni ebben a témakörben.

A dolgozatom másik célja, hogy feltérképezsem mely eszközök azok, amik hatásosak lehetnek a gyerekek pályaismeretbővítéséhez, kiemelten a LEGO játékeszköz. Vizsgálatom során rá kellett jönnöm, hogy az óvónői szabadság és kreativitás mindig sikert hoz. A

foglalkozások során öröm volt megélni a gyerekek izgatottságát, tudásszomját, kreativitását. A kutatás során én magam is jobban megismerkedtem a LEGO-val, ami így felnőttként is nagyon le tudja kötni az embert. Megtapasztalhattam, hogy valóban alkalmas pályaismeretbővítésre, bár azt fontos megállapítanom, hogy igen sok LEGO szükséges ahhoz, hogy érdemben tudjon dolgozni vele az ember és nem elég a mennyiség, hanem változatosnak is kell lennie, hogy a gyerekek minél több dolgot tudjanak alkotni. Azért is gondolom jó választásnak a LEGO-t, mint eszközt, mert a nehezen kezelhető gyerekek is szívesen ültek le a LEGO-hoz és kellő motiváció alakult ki bennük az alkotáshoz. Sok lehetőség van benne, így a bátortalanabbak is megtalálják benne a sikerélményt.

Jövőbeni célomnak tartom, hogy olyan játékokat gyűjtsek össze, melyek segítik az óvodapedagógusok munkáját, és az eszközöket új színben tüntessem fel, új perspektívából mutassam be nekik, hogy pályaismeretbővítés céljából hogyan tudják alkalmazni őket a mindennapokban. Akár egy olyan módszertani segédlet keretei között, ahol különböző tervezetek, csoportfoglalkozások vannak kidolgozva, melyek segítik munkájukat.

Irodalomjegyzék

- Bakonyi A. – Karczewicz Á.(2016): Az óvodapedagógusok NAGYKÖNYVE. Budapest, Neteducatio Kft.
- Bandura, A (1999): Social cognitive theory: An agentic perspective. Asian Journal of Social Psychology
- Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája 2005
- Buda Béla (2005): Csoportjelenségek a gyermek- és ifjúkorban; nevelési felhasználásuk.
- Erik Erikson, Pszichoszociális elméletek
- Hajduska Mariann (2008): Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó
- Horváth György (2004): Pedagógiai pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Jean Paiget, Szociológiai tanulmányok, 2005
- Keményné Pálffy Katalin (2002): A szociális tanulás. In: B. Lakatos Margit, Serfőző Mónika (szerk.) Pszichológia szöveggyűjtemény óvodapedagógus hallgatóknak, Trezor Kiadó, Budapest
- Kenderfi Miklós (2012): A pályaaorientáció folyamatának korszerű értelmezése, In: SZILÁGYI Klára (2012, szerk): A pályaaorientáció szerepe a társadalmi integrációban, ELTE, TÁTK, Budapest, 2012.
- Lendvai L. (2013) Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja. Budapest, MÓD-SZER-TÁR Kft
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes (1997): Gyermeklélektan. Gondolat – Medicina Kiadó, Budapest
- Nagy László (1908): A gyermek fejlődésének lélektana. Budapest, Franklin-Társulat
- Porkolábné K. – Páli J. – Pintér É. – Szaitzné A. (1996): Komplex prevenciós Óvodai Program. Budapest, Országos Közoktatási Intézet.
- Puskásné, 2015, A pályaaorientáció pszichológiai alapjai, 24.o
- Pszichológia pedagógusoknak, 2004
- Ranschburg Jenő (1998): Szeretet, erkölcs, autonómia. Okker Kiadó
- Szilágyi K. (2007): Munka-pálya tanácsadás, mint professzió. Budapest, Kollégium Kft.,
- Szilágyi K. – Hajdu A. (szerk.) (2002): Pályaaorientáció. Módszertani kézikönyv csoportvezetők számára. Budapest.

Vajda Zsuzsanna (2014): A gyermek pszichológiai fejlődése. Saxum Kiadó

Vekerdy Tamás (2001): Gyerekek, óvodák, iskolák. Saxum Kiadó, Budapest

Watson, M. (2016). Career exploration and development in childhood.

Internetes források:

Kenderfi M. (2011): Pályaorientáció. Gödöllő, Szent István Egyetem.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_palyaorientacio/ch01s02.html

http://labatlan.hu/content/oktat%C3%A1s/komplex_prevprog.pdf

Kozákné Zsuzsa (2019): Gondolatok a 2018. évi Országos Pályaorientációs Konferencia kapcsán

https://palyaorientacio.blog.hu/2019/02/20/gondolatok_a_2018_evi_orzagos_palyaorientacios_konferencia_kapcsan

Tajtiné Lesó Györgyi (2021): Pályaorientáció, mint pedagógiai folyamat egy projekt szemszögéből <https://palyavalasztas.hmpedszakszolgalat.hu/wp-content/uploads/2022/04/tanulany-web.pdf>

Óhidy Andrea: Lifelong Learning Egy oktatáspolitikai koncepció értelmezési lehetőségei Európában <https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/lifelong-learning>

Helstáb Laura: Építkező gyerekek – mit fejleszt a LEGO és a DUPLO?

<https://mindsetpszichologia.hu/epitkezo-gyerekek-mit-fejleszt-a-lego-es-a-duplo-lego>

(Letöltés dátuma: 2023.feb.3.)

Dr. Visztenvelt Andrea (2020): A LEGO, mint öndefiníciós képességet fejlesztő eszköz

<https://epale.ec.europa.eu/hu/blog/lego-mint-ondefinicios-kepesseget-fejleszto-eszkoz>

Szent Anna Katolikus Óvoda Pedagógiai Programja http://www.szentannaovi.hu/wp-content/uploads/2021/09/pedagogiai_program_szent_anna_katolikus_ovoda_modositasa_2021_kozzetetelre.pdf (Letöltés dátuma: 2023.03.21.)

Tajtiné Lesó Györgyi (2021): Pályaoris ötlettár

<https://palyavalasztas.hmpedszakszolgalat.hu/wp-content/uploads/2021/04/Palyaoris-otlettar.pdf> (Letöltés dátuma: 2022.nov.3.)

Oktatási Hivatal (2019): Pályaorientációs tematikus nap

http://bacspesz.hu/dokumentumok/palyavalasztas/letoltheto/2019_20/Palyaorientacios_Tematikus_Nap_web.pdf (Letöltés dátuma: 2023.04.12.)

József I.: Fejlődépszichológia.

http://janus.ttk.pte.hu/tamop/kaposvari_anyag/jozsef_istvan/ (Letöltés dátuma: 2023.04.12.)

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2013):

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

https://ovoneni.blog.hu/2016/08/29/miert_jo_a_lego?layout=5&fbclid=IwAR18ch6oo1iFXTPiLbyu_0wjR6R0jbq9-rfK1Q8yE3AP5OfbpHowCbpPRLE (Letöltés dátuma: 2022.dec.9.)

https://magic skate.ru/hu/kuhnya/proekt-istoriya-moei-maloi-rodiny-dlya-doshkolnikov-proekt-moya-malaya-rodina.html?fbclid=IwAR0QG-1ZunrL_SJN-7iTbcKgGQsMR5LgJr7eTDQ3fQoSEJDkxkYI_tKQXVw (Letöltés dátuma: 2022.nov.26.)

https://hellcomics.ru/hu/rabota-po-rannei-proforientacii-v-dou-innovacionnyi-proekt-rannyaya/?fbclid=IwAR2GK_4V1W4-NOjIsNUWP1PJ8j8uHZmAicMxt8jXz09Z_094Kx3RKbxCh4 (Letöltés dátuma: 2023.jan.5.)

https://progxaker.ru/hu/career/meropriyatiya-po-proforientacii-v-detskom-sadu-iz-opyta.html?fbclid=IwAR3D3ogx4KoQXhDO3Av-A1QHddayzpPCRFaw6KoykJodWGr_dUO4cYClILA (Letöltés dátuma: 2023.jan.8.)

A foglalkozáshoz felhasznált képek:

<http://sucika67.blogspot.com/2018/05/palyaorientacios-nap-foglalkozasok.html> (Letöltés dátuma: 2022.nov.20.)

Mese a hét mesterségről:

<http://dia.osaarchivum.org/public/index.php?fs=265&thumbnail=1> (Letöltés dátuma: 2022.dec.10.)

Mellékletek

1.sz. melléklet – Kérdőív – Óvodapedagógusoknak

Pályaismeret bővítés az óvodában LEGO-val

Tisztelt Kötöltő!
A Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Gazdasági és Társadalomtudományi Intézet Humántudományi Tanszék Emberi Erőforrás Tanácsadó mesterszakos hallgatója vagyok. Az alábbi anoním kérdőív kitöltésével kérem Önt (Óvodapedagógust), segítse diplomamunkám kutatását. Segítségét előre is köszönöm!
Vass Virág óvodapedagógus

vass.virag97@gmail.com [Fiókváltás](#)

Nincs megosztva

* Kötelező kérdés

Az Ön neve? *

☐ Férfi

☐ Nő

Mióta van Ön az óvodapedagógusi pályán? *

☐ 10 évnél kevesebb ideje

☐ 10-20 év között

☐ 20 évnél régebben

Magyarország mely területén dolgozik? *

☐ Észak-Alföld

☐ Dél-Alföld

☐ Közép-Magyarország

☐ Észak-Magyarország

☐ Nyugat-Dunántúl

☐ Közép-Dunántúl

☐ Dél-Dunántúl

Munkája során hallott-e már Ön a pályorientációról, mint kifejezésről? *

☐ igen

☐ nem

Ön szerint fontos, hogy a gyerekek már óvodás korban megismerkedjenek különböző szakmákkal, mesterségekkel? *

☐ igen

☐ nem

Ön szerint az iskolaérett gyerekek tisztában vannak szüleik foglalkozásával, munkájukkal? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Az óvodai nevelés különböző területein megjelennek a foglalkozással kapcsolatos témakörök? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ön beszél a gyermekeknek különböző szakmákról, mesterségekről az óvodai foglalkozások során? *

- ☐ igen, rendszeresen beszélünk róla, eszközökön, tevékenységeken keresztül
- ☐ igen, elmegyünk és kipróbáljuk a különböző foglalkozásokat
- ☐ igen, videókon keresztül
- ☐ nem

Fontosnak tartja, hogy ezen beszélgetések, foglalkozások során a gyerekek összetett információt kapjanak - életkori adottságuknak megfelelően - a felnőtt munka világáról, mint például az adott munkához szükséges eszközökről, munkavégzés helyéről vagy jellegéről? *

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ részben

Ön szerint fontos, hogy az 5-6 éves korú gyerekek olyan információkat kapjanak a munka világáról, melyeket későbbi ismereteik során felhasználhatnak? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ön szerint hatással van a gyerekek jövőbeni döntéseire az, hogy milyen képet kapnak a munka világáról óvodáskorban? *

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ talán

Ön szerint a gyerekek érdeklődési köre bővíthető a munka világával kapcsolatos ismeretátadással? *

- ☐ igen
- ☐ nem
- ☐ részben

Egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire ért Ön azzal egyet, hogy már óvodáskorban fontos, hogy a gyerekek megismerkedjenek bizonyos szakmákkal, mesterségekkel? *

1 2 3 4 5

egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ teljes mértékben

Azok a szakmák, foglalkozások, amelyeket Ön ismert a gyerekekkel, mely kategóriába sorolhatóak? *

- ☐ hagyományörzéshez kapcsolódó
- ☐ régi, már kihaló félben lévő mesterségek
- ☐ jelenkori és új szakmák
- ☐ mind a négygel kapcsolatos

Milyen gyakran fordul elő az Ön által tervezett tevékenységekben pályaismeret bővítéssel kapcsolatos ismeretátadás, -bővítés? *

- ☐ Hetente többször
- ☐ Havonta
- ☐ Csak egy évben egyszer, amikor ezzel kapcsolatos témára épül a hét
- ☐ Nem fordul elő

Ön szerint az 5-6 éves korú gyermekek hány szakmát, foglalkozást tudnak felsorolni maguktól? *

- ☐ 0-3
- ☐ 3-6
- ☐ 6-nál több

Ön bevonja a szülőket, hogy aktívan vegyenek részt a foglalkozások megismertetésében egy-egy szakma, munkakör bemutatásával az óvodában? *

- ☐ igen
- ☐ nem

Ön szerint milyen játékokkal bővíthető a gyermekek pályaismerete? *

Saját válasz

Ön szerint a LEGO építőjátékkal bővíthető a gyerekek pályaismerete? *

☐ igen

☐ nem

Ön szívesen részt venne egy olyan képzésen, melyen megismerkedhetne a LEGO-
val, mint pályaismeret bővítő eszközzel? *

☐ igen

☐ nem

2.sz. melléklet – Strukturált csoportfoglalkozás

1. Foglalkozás

I. Csoportfoglalkozás indoklása

Célcsoport megnevezése és rövid jellemzése:

Szent Anna Katolikus Óvoda, 2143 Kistarcsa Pozsonyi u. 8-10.

Nagycsoport, csoport létszáma 13 fő

A csoportfoglalkozás célja:

Tapasztalaton alapuló környezeti nevelés- ismeretszerzés képességének fejlesztése. A gyerekek felismerjék a különböző foglalkozásokat, egy-egy mesterséghez köthető eszközöket, tárgyakat. Bővüljön a mesterségekkel szókincsük, ismeretük.

Időtartam: 45 perc

A csoportfoglalkozás tematikája

Bemutatkozás: A gyerekek már ismernek az óvodából, nem én vagyok az óvónénijük, de mindenki találkozott már velem, körben ülve minden gyermek bemutatkozik, hogy én is átismételjem a neveket. (5 perc)

Találás kérdés

Cél: ráhangolódás a foglalkozásra

Eszköz: -

Munkaforma: csoportos

Idő: 1-2 perc

Feladat: Olvasok nektek egy találás kérdést, arra kérlek titeket, hogy csendben hallgassátok végig és a végén, aki tudja a választ az tegye fel a kezét és akit felszólítok az mondhatja majd meg a választ.

Célmeghatározás:

A mai napon a foglalkozásokkal, mesterségekkel fogunk foglalkozni. Céлом, hogy a gyerekek pályaismerete bővüljön, új ismereteket szerezzenek és meglévő tudásukat pedig alkalmazzák a foglalkozáson belül.

Csoportszabályok kialakítása

Célja: közös szabályok megbeszélése

Eszközök: tábla, képek

Munkaforma: egyéni, majd páros

Idő: 3 perc

Feladat: A csoportszabályok megalkotása fontos, az együtt dolgozás szabályait közösen beszéljük meg melyet, ha mindenki elfogad, kezdődhet a munka. A gyerekeknek viszek be helyes viselkedést ábrázoló kártyákat, melyeket átbeszélünk és 1-1 gyerek felragaszthatja a táblára.

Ismeretátadás

Mesterségek

Cél: tárgyak felismerése, foglalkozásokhoz, mesterségekhez kötése, ismeretük felmérése

Eszköz: kinyomtatott képek

Munkaforma: egyéni-csoportos

Idő: 10 perc

Feladat: A szőnyegen elhelyezett képek közül válassz egyet és vedd a kezébe. Körbe fogunk menni és mindenki elmondhatja, hogy mit választott. Próbáld meg ne csak azt elmondai, hogy mit választottál, hanem ha tudod azt is, hogy ezzel vajon ki dolgozik.

Puzzle

Cél: személyek és tárgyak párosítása

Eszköz: puzzle

Munkaforma: páros

Idő: 10 perc

Feladat: Nagyon ügyesen dolgoztatok az előző feladatban. A következő játéknál az lesz a feladatotok, hogy kettesével fogtok dolgozni és minden páros fog kapni 1 képet, amin emberek lesznek. Meg kell nevezni, hogy kik ezek az emberek, mivel foglalkoznak, majd

közösen megtalálni, hogy a szőnyegen elhelyezett képek közül melyek azok, amik hozzájuk tartoznak. Fontos, hogy próbáljátok meg az összes eszközt megtalálni.

Mese a hét mesterségről

Cél: pályaismerettel kapcsolatos új szavak megismerése, ismeretek rendszerezése

Eszköz: mese, projektor, laptop, kivetítő

Munkaforma: egyéni

Idő: 10 perc

Feladat: Hoztam nektek egy mesét, arra kérlek titeket, hogy forduljatok a kivetítő felé és hallgassátok végig a mesét. Próbáld meg összegyűjteni hány foglalkozás lesz a mesében és van-e olyan, amit nem ismersz. A mese végén ezeket megbeszéljük.

Személyes hozam

Cél: a foglalkozás összefoglalása, tapasztalatok átbeszélése

Eszköz: -

Munkaforma: egyéni

Idő: 2-3 perc

Feladat: Kérlek titeket forduljatok vissza úgy, hogy egy körben ülünk újra. Rengeteg mindennel ismerkedtünk ma meg. Azt szeretném kérni tőletek, hogy gondoljátok át hány olyan szakmát hallottatok ma, amit még nem ismertetek és próbáljátok meg felsorolni nekem.

Következő alkalom előkészítése

A holnapi napon sok játék fog érkezni, amiben ugyanúgy ezekkel a szakmákkal fogunk foglalkozni. Mielőtt visszatértek a játékokhoz, az érdeklődőknek hoztam egy társasjátékot, a szőnyegen játszott puzzle játék egy variációjával kapcsolatosan. Akinek van kedve tud vele játszani.

2.Foglalkozás

I. Csoportfoglalkozás indoklása

Célcsoport megnevezése és rövid jellemzése:

Szent Anna Katolikus Óvoda, 2143 Kistarcsa Pozsonyi u. 8-10.

Nagycsoport, csoport létszáma 13 fő

A csoportfoglalkozás célja:

Tapasztalaton alapuló környezeti nevelés- ismeretszerzés képességének fejlesztése. A gyerekek felismerjék a különböző foglalkozásokat, egy-egy mesterséghez köthető eszközöket, tárgyakat. Bővüljön a mesterségekkel szókincsük, ismeretük.

Időtartam: 45 perc

A csoportfoglalkozás tematikája

Hangulatteremtés

Saját báb bemutatása

Cél: ráhangolódás a foglalkozásra, előző ismeretek felelevenítése

Eszköz: elkészített munkák

Munkaforma: egyéni

Idő: 5 perc

Feladat: Miután mindenki megtalálta a helyét a szőnyegen, arra kérlek titeket, hogy mindenki mutassa be a saját munkáját és mondja el, hogy miért azt a bábót választotta, amit utána meg is alkotott.

Célmeghatározás: Célom a gyerekek tudásának bővítése és mélyítése a témával kapcsolatban, építve az előző foglalkozáson elhangzott információkra.

Csoportszabályok kialakítása

Célja: közös szabályok megbeszélése

Eszközök: tábla, képek

Munkaforma: egyéni, majd páros

Idő: 3 perc

Feladat: A csoportszabályok megalkotása fontos, az együtt dolgozás szabályait közösen beszéljük meg melyet, ha mindenki elfogad, kezdődhet a munka. A gyerekeknek viszek be

helyes viselkedést ábrázoló kártyákat, melyeket átbeszélünk és 1-1 gyerek felragaszthatja a táblára.

Ismeretátadás

Kakukktojás

Cél: gyerekek tudásának mérése

Eszköz: az előző feladatban használt képek

Munkaforma: egyéni

Idő: 5 perc

Feladat: Mindenki fog kapni 3 képet, ami közül 1 kakukktojás. A feladatokat az lesz, hogy válasszátok ki melyik kép az, amelyik nem illik oda és próbáljátok megmondani, hogy melyik másik foglalkozáshoz használnátok az adott tárgyat, eszközt.

Gyűjts minél többet

Cél: a gyerekek kreativitásának fejlesztése, ismereteik alkalmazása

Eszköz: bábok, csoportszoba eszközei

Munkaforma: csoportos

Idő: 15 perc

Feladat: Gyerekek választottam négy bábót, a négy báb alapján csoportokba fogunk rendeződni. Arra kérlek titeket, hogy a négy bábhoz gyűjtsétek össze a csoportszobában fellelhető játékok, eszközök közül azokat, amik az adott mesterséghez kapcsolódhatnak. Annyi tárgyat gyűjtsétek össze amennyit csak tudtok.

Mese a hét mesterségről

Cél: pályaismerettel kapcsolatos új szavak megismerése, ismeretek rendszerezése

Eszköz: mese

Munkaforma: egyéni

Idő: 10 perc

Feladat: Elhoztam nektek azt a mesét, amit már hallottatok, a mesterségekről. Ki fogok osztani hét bábot, melyek a hét mesterséget szimbolizálják. Azok, akik bábot kapnak az lesz a feladatuk, hogy amikor elhangzik az a foglalkozás, amelyik bábu éppen nálad van, akkor fel kell emelni a bábot. Azok, akik nem kaptak bábot az lesz a feladatuk, hogy kiosztom kinek melyik mesterséget kell figyelnie és meg kell számolnia hányszor hangzik el az a foglalkozás a mesében.

Személyes hozam

Cél: a foglalkozás összefoglalása, tapasztalatok átbeszélése

Eszköz: -

Munkaforma: egyéni

Idő: 2-3 perc

Feladat: Arra kérlek titeket, hogy hallgassuk meg egymást és mindenki mesélje el, melyik feladat tetszett neki a legjobban. Aki bátor és ügyes azt is megpróbálhatja elmondani miért tetszett neki az a feladat.

Következő alkalom előkészítése

Legközelebb 1 hét múlva fogunk találkozni, amikor a LEGO játékkal fogunk foglalkozni.

3. Foglalkozás

I. Csoportfoglalkozás indoklása

Célcsoport megnevezése és rövid jellemzése:

Szent Anna Katolikus Óvoda, 2143 Kistarcsa Pozsonyi u. 8-10.

Nagycsoport, csoport létszáma 13 fő

A csoportfoglalkozás célja:

Tapasztalaton alapuló környezeti nevelés- ismeretszerzés képességének fejlesztése. A gyerekek felismerjék a különböző foglalkozásokat, egy-egy mesterséghez köthető eszközöket, tárgyakat. Bővüljön a mesterségekkel szókincsük, ismeretük.

Időtartam: 45 perc

A csoportfoglalkozás tematikája

Hangulatteremtés

Formafelismerés

Cél: ráhangolódás a foglalkozásra

Eszköz: lego, előre megrajzolt formák

Munkaforma: egyéni

Idő: 5 perc

Feladat: Mindenkinek hoztam 1-1 papírt, amin különböző formákat láthattok, az lesz a feladatotok velük, hogy legoból próbáljátok meg kirakni a formákat. Ha készen vagytok kérlek várjatok türelemmel, míg mindenki készen nem lesz.

Célmeghatározás:

A mai napon Legoból fogunk építeni különböző mesterségeket, foglalkozásokat, vagy ehhez kapcsolódó eszközöket. Céлом, hogy a gyerekek pályaismerete bővüljön, új ismereteket szerezzenek és meglévő tudásukat pedig alkalmazzák a foglalkozáson belül.

Csoportszabályok kialakítása

Célja: közös szabályok megbeszélése

Eszközök: tábla, képek

Munkaforma: egyéni, majd páros

Idő: 3 perc

Feladat: A csoportszabályok megalkotása fontos, az együtt dolgozás szabályait közösen beszéljük meg melyet, ha mindenki elfogad, kezdődhet a munka. A gyerekeknek viszek be helyes viselkedést ábrázoló kártyákat, melyeket átbeszélünk és 1-1 gyerek felragaszthatja a táblára.

Ismeretátadás

Mi leszek, ha nagy leszek

Cél: a gyerekek tudásának mérése, pályaismerettel kapcsolatos ismeretek bővítése

Eszköz: lego, legocity újság

Munkaforma: egyéni

Idő: 30 perc

Feladat: Az asztalon látjátok kihelyeztem a legokat. Építsetek olyan tárgyakat, amik a foglalkozásokkal, mesterségekkel kapcsolatban eszetekbe jutnak. Segítségül hoztam nektek legos újságot is, abból is lehet nézni ötleteket. Ha valakinek segíteni kell szóljon nyugodtan.

Személyes hozam

Cél: foglalkozások összefoglalása, tapasztalatok átbeszélése

Eszköz: -

Munkaforma: csoportos

Idő: 10 perc

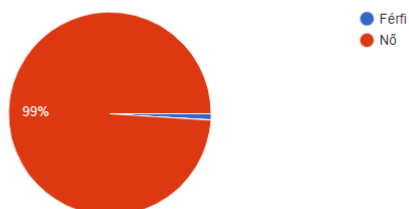
Feladat: Arra kérek mindenkit, hogy mutassa be mit épített a legoból. Milyen foglalkozásokat lehet majd még építeni? Kinek mi jut eszébe, és hogyan építené meg?

Következő alkalom előkészítése: holnap a munkával kapcsolatos énekeket és mondókat fogunk tanulni. Most mindenki mehet játszani a csoportban

3.sz. melléklet – Kérdőívre érkezett válaszok

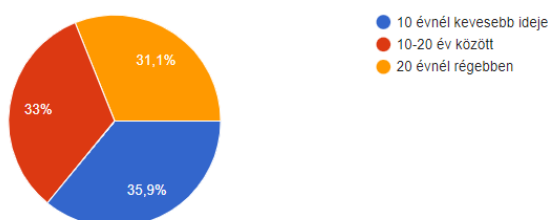
Az Ön neme?

103 válasz

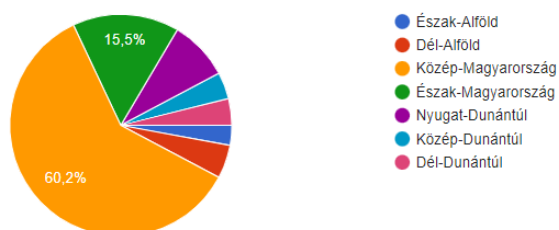
Mióta van Ön az óvodapedagógusi pályán?

103 válasz

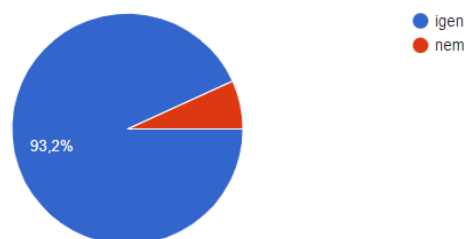
Magyarország mely területén dolgozik?

103 válasz

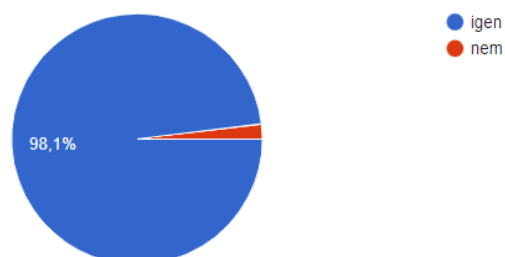
Munkája során hallott-e már Ön a pályaorientációról, mint kifejezésről?

103 válasz

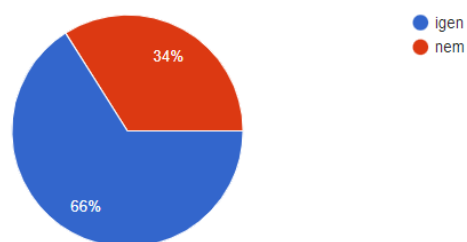
Ön szerint fontos, hogy a gyerekek már óvodás korban megismerkedjenek különböző szakmákkal, mesterségekkel?

103 válasz

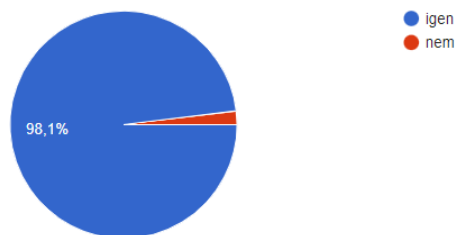
Ön szerint az iskolaérett gyerekek tisztában vannak szüleik foglalkozásával, munkájukkal?

103 válasz

Az óvodai nevelés különböző területein megjelennek a foglalkozással kapcsolatos témakörök?

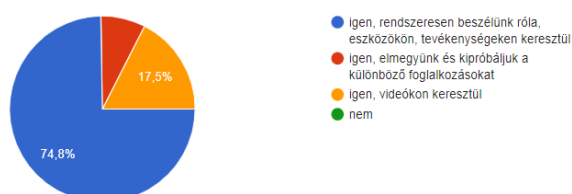
103 válasz

Ön beszél a gyermekeknek különböző szakmákról, mesterségekről az óvodai foglalkozások során?

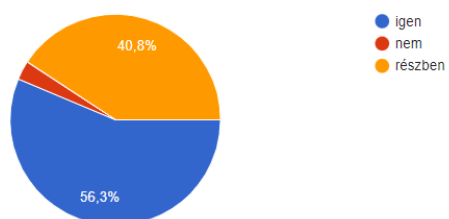
[Másolá](#)

103 válasz

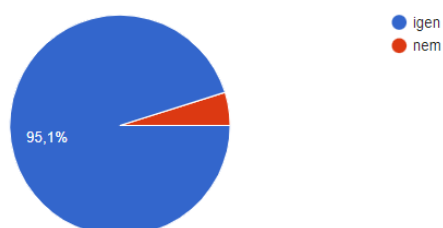
Fontosnak tartja, hogy ezen beszélgetések, foglalkozások során a gyerekek összetett információt kapjanak - életkori adottságuknak megfelelően - a felnőtt munka világáról, mint például az adott munkához szükséges eszközökről, munkavégzés helyéről vagy jellegéről?

103 válasz

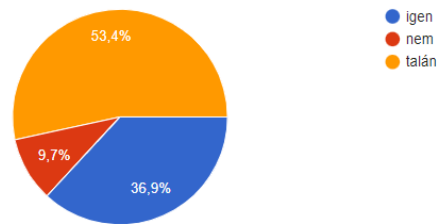
Ön szerint fontos, hogy az 5-6 éves korú gyerekek olyan információkat kapjanak a munka világáról, melyeket későbbi ismereteik során felhasználhatnak?

103 válasz

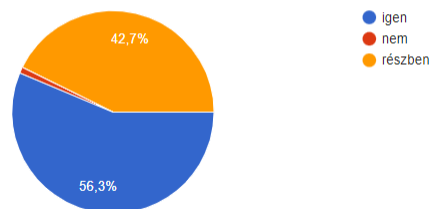
Ön szerint hatással van a gyerekek jövőbeni döntéseire az, hogy milyen képet kapnak a munka világról óvodáskorban?

103 válasz

Ön szerint a gyerekek érdeklődési köre bővíthető a munka világával kapcsolatos ismeretátadással?

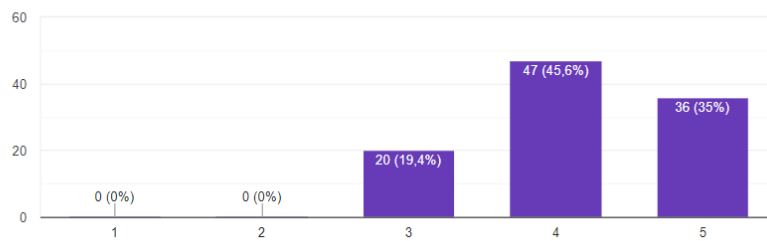
103 válasz

Egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire ért Ön azzal egyet, hogy már óvodáskorban fontos, hogy a gyerekek megismerkedjenek bizonyos szakmákkal, mesterségekkel?

[Másolás](#)

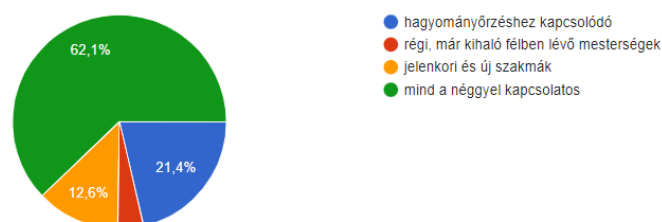
103 válasz

Azok a szakmák, foglalkozások, amelyeket Ön ismert a gyerekekkel, mely kategóriába sorolhatóak

[Másol](#)

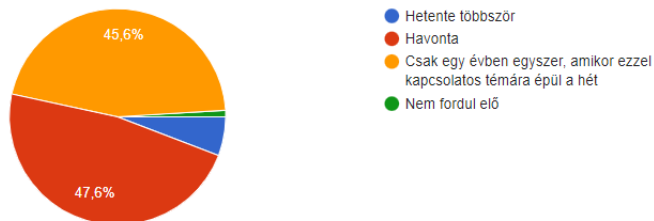
103 válasz

Milyen gyakran fordul elő az Ön által tervezett tevékenységekben pályaismeret bővítéssel kapcsolatos ismeretátadás, -bővítés?

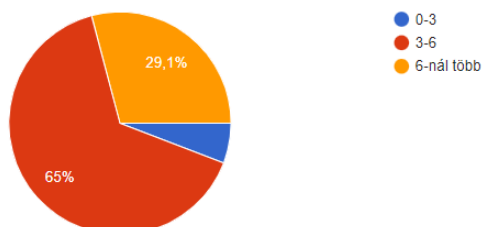
 Másol

103 válasz

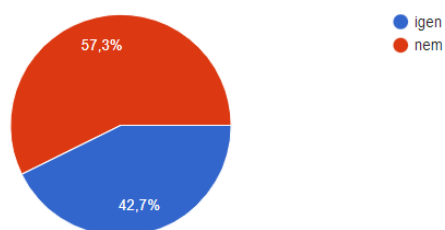
Ön szerint az 5-6 éves korú gyermekek hány szakmát, foglalkozást tudnak felsorolni maguktól?

103 válasz

Ön bevonja a szülőket, hogy aktívan vegyenek részt a foglalkozások megismertetésében egy-egy szakma, munkakör bemutatásával az óvodában?

103 válasz

Ön szerint milyen játékokkal bővíthető a gyermekek pályaismerete?

103 válasz

-
Szerepjátékok
Szituációs
Lego
Szerepjáték
Élménytapsztalás útján történő játékokkal.
Konstruációs, orvosos, boltos
társasjátékok, kirakó, foglalkozással kapcsolatos eszközök, melyet szerepjátékok során tudnak használni, könyvek,
Orvosi iáték. boltos iáték. asztalos iátékok.Lego.

Amiket szabadidős tevékenységükben is tudnak foglalkozni, akár egy ismeretterjesztő könyv is, szerepjátékok
Lego, logico, társas játékok, brain box játékok, kártya
Társasjátékokkal,szerepjátékokkal
Bármilyen amit a csoportban megtalálunk.pl.építő játékok
Építő kockákkal,
bábokkal, konstruáló játékokkal
Szerepjátékok, drámajátékok, egyéb játékok
Szerepjátékhoz kellékek.
Bábok, minőségi fa játékok szerepjátékhoz

Leginkább szerepjátékok
Lego, építőkocka, puzzle, babák, babakonyha
double, bábozás,
Szerepjátékokkal, társasjátékkal
Memori, csoport szobában található eszközök
Memória játék, használati eszközök
Konstruáló
Báb, építőkocka, szerepjátékhoz való eszközök
Szerepjátékkal, tarsasjátékkal, könyvek, kepek nézegetése által..

Didaktikus játékkal, körjátékokkal, építő-konstruáló játékokkal, gyakorlatilag komplexen bármilyen játékba beépíthető a téma.
Szerepjáték: orvos, fodrász,boltos,stb
Kirakó, parkosító játékok, építő játékok, szerep játékokok
Szerepjátékok, társasjátékok, dramatikus játékok, vizuális tevékenységek
Építőjáték
munkaköröket ábrázoló kártyajátékokkal, szerepjátékokkal, mesékkel, bábjátékokkal, stb.
Boltos játék, orvosos játék,
Brain box

szerepjátékok, puzzle, bábozás
.
szituációs játik
Különböző szakmákhoz kapcsolódó kirakók, társasjátékok, szerepjatekok (barkács asztal, kiskonyha, stb).
alkotó, építő játék
szerepjátékokkal
Szerepjátékokkal
Szerepjátékokkal, társasjátékokkal
Bármilyen építő, konstruáló játékkal bővíthető pályaismeretük. Szerepjátékokhoz eszközök barkácsolásával...

Szerepjátékokkal, különböző foglalkozások köré építve
különböző társasjátékokkal, pl. Monopoly,
Főzőcskézést, szerelés, babozás, agyagozás, gyöngyfűzés, könyvtár
szerepjátékok, szituációs játékok, barkochba, tevékenységek elmutogatása
Jelmezek, orvosi felszerelés, autók, kerti eszközök, babakonyha, hangszerek, kockák, lego, könyvek
Szerepjátékkal
Szerepjatekokkal, beszélgetessel, eszközök hasznalataval, exkurzioval
brainbox
puzzle, double

szerepjáték, bábozás
Szerepjátékok: orvosos, zöldséges, katonás. Konstrukciós játékoknál az építések
Foglalkozásokkal kapcsolatos fejlesztő játékokkal
Szerepjáték(pl. boltos, doktor
tapasztalati élménnyel, pl ellátogatás a tűzoltósághoz, v pékhez, v állatorvoshoz stb
Ismetgeterjesztő könyvek, szerepjátékok
Szerepjátékokkal, szabályjátékokkal
Szerepjáték, dramatizálás, építőjátékok, kirakók, udvari játékok, sportjátékok, kreatív játékok
szerepjátékokkal, célzott látogatásokkal

Személyes tapasztalatok szerzése, fehlesztő játékok, szerepjátékok....
Bármilyen
Különböző logikai, építő játékokkal

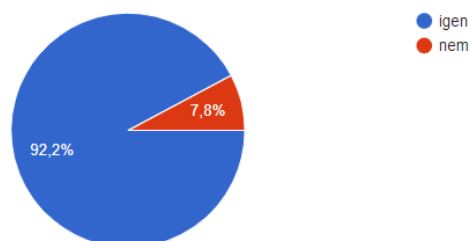
lego, szerepjatek
Agyszerkentő, memória játékok!
Konstrukciós játékok, szerepjátékok
Szerepjáték

Pályaorientációs double
Logico
Szerep játékok
Szerep
Konstruktív játékok
Szabályjátékok, konstruktív játékok
Puzzle, színező
Építő játékok
Logico, feladtlapok

Konstruktív játékok
Szabályjátékok, konstruktív játékok
Puzzle, színező
Építő játékok
Logico, feladtlapok
Vizuális nevelés, kakukktojás kereső
Digitális
Interaktív tábla feladatokkal
Ismeretterjesztő videók, mesék segítségével

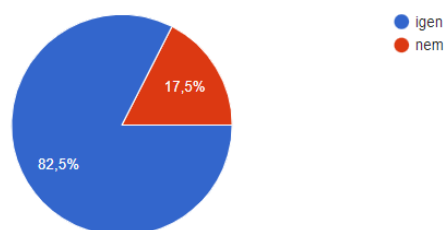
Ön szerint a LEGO építőjátékkal bővíthető a gyerekek pályaismerete?

103 válasz

Ön szívesen részt venne egy olyan képzésen, melyen megismerkedhetne a LEGO-val, mint pályaismeret bővítő eszközzel?

103 válasz

4.sz. melléklet – 1. Strukturált csoportfoglalkozás találós kérdés

- Én viszem a híreket, újságot és levelet
- Neki a számokkal jól kell bánni, néha sokat kell rá várni. Megfogja, amit megveszel, mielőtt mindent elteszel. Ki ő?

5.sz. melléklet – Strukturált csoportfoglalkozások képei

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Vass Virág
A Hallgató Neptun kódja: HPXZ6X
A dolgozat címe: Pályaismeretbővítés az óvodában LEGO-val
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Dr. Visztenvelt Andrea, Humántudományi Szakképzési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

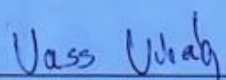
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év 05 hó 08 nap

Hallgató aláírása

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

A Vass Virág (HPXZ6X) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfólió² áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom³.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*4}

Kelt: 2023 év május hó 7. nap

Visszatérve Andren

Belső konzulens

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.

⁴ A megfelelő aláhúzendő.

Tartalmi kivonat

Diplomamunkám témaválasztásakor fontosnak tartottam, hogy olyan területet válasszak, ami közel áll hozzám, így óvodapedagógusként az óvodás korosztályra esett a választás. Mindig szem előtt tartom, hogy a jövő generációjában olyan alapokat ültessenek el, ami a későbbiekben mindenki számára jövedelmező lehet. Fontos, hogy a gyerekek pályaaorientációs ismereteit, fejlesszük és bővítsük, mert általuk fejlődnek a gyerekek egyéni képességeik, érdeklődési köreik, személyiségük, melyek hatással lesznek felnőttkori szakmaválasztásukra.

A kutatásom egyik célja, hogy megvizsgáljam, hazai viszonylatban az óvodai nevelésben megjelenik-e a gyerekek pályaismeretének fejlesztése, bővítése, hiszen ebben a korban is motiválhatóak jövőbeni szakmájuk iránt, mert már kimutatott, hogy a pályaismeret fejlesztésének ebben a korban is vannak relevanciái. A vizsgálatot országos szinten folytattam, hogy minél szélesebb körben szerezhessenek releváns információt az adott témaköréről. A másik célom, hogy megvizsgáljam, az iskolaérett gyerekek pályaismeretéhez a LEGO alkalmazható -e, mint pályaismeret fejlesztést támogató eszköz.

Első hipotézisemet kérdőív formájában vizsgáltam, melyre 103 válasz érkezett, míg második hipotézisemet strukturált csoportfoglalkozás keretein belül próbáltam igazolni.

A kitöltött kérdőívek alapján úgy vélem hipotézisem igaznak bizonyult, miszerint fontos, hogy a gyerekek pályaismeretének bővítését már óvodáskorban elkezdjük, mert a későbbiekben hatással lehet a gyerekek döntésére az, hogy milyen képet kapnak ebben a korban a munka világról.

A strukturált csoportfoglalkozás módszerével végzett vizsgálatok alapján megállapítható, hogy az ismeretbővítés megvalósult. Úgy vélem, hogy hipotézisem helyt álló és valóban alkalmazható a LEGO, mint pályaismeretbővítő eszköz, valamint sok más eszköz is nagyon sikeresnek bizonyult a kutatás során. Az információk bővítését és az új ismeretek eredményességét a bemeneti és kimeneti mérőszámok objektív módon is alátámasztják.

Jövőbeni célomnak tartom, hogy olyan játékokat gyűjtsek össze, melyek segítik az óvodapedagógusok munkáját, és az eszközöket új színben tüntessem fel, új perspektívából mutassam be nekik, hogy pályaismeretbővítés céljából hogyan tudják alkalmazni őket a mindennapokban. Akár egy olyan módszertani segédlet keretei között, ahol különböző tervezetek, csoportfoglalkozások vannak kidolgozva, melyek segítik munkájukat.